

BURMISTRZ DUKLI

(WYŁOŻENIE DO WGLĄDU PUBLICZNEGO)

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DO
MIEJSCOWEGO PLANU
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
CERGOWA JASIONKA - 2**

Instytut Rozwoju Miast i Regionów

Kraków, kwiecień 2022

ZESPÓŁ AUTORSKI PROGNOZY:

mgr Wiktor Głowacki
mgr Janusz Komenda
mgr Magdalena Zalaśńska
mgr inż. Ilona Morawska

Kierownik Zakładu

Dyrektor Instytutu

mgr Janusz Komenda

dr Wojciech Jarczewski

Spis treści:

1. Wstęp – podstawa formalna opracowania prognozy oddziaływania na środowisko	5
2. Zakres prognozy oddziaływania na środowisko	5
3. Główne cele prognozy	6
4. Powiązania formalne i merytoryczne prognozy z innymi dokumentami.....	7
5. Zastosowane metody przy opracowaniu prognozy	8
6. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania	10
7. Ocena możliwości oddziaływań transgranicznych w wyniku realizacji postanowień projektowanego dokumentu.....	11
8. Charakterystyka stanu środowiska obszaru gminy Dukła i obszaru objętego miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego Cergowa, Jasionka - 2 ..	12
8.1. Różnorodność biologiczna.....	12
8.2. Ludzie	14
8.3. Zwierzęta.....	15
8.4. Rośliny	16
8.5. Wody podziemne i powierzchniowe	20
8.5.1. Wody podziemne	20
8.5.2. Jakość wód podziemnych	21
8.5.3. Wody powierzchniowe	23
8.5.4. Jakość wód powierzchniowych	25
8.6. Powietrze i hałas	27
8.7. Powierzchnia ziemi.....	29
8.8. Krajobraz.....	32
8.9. Klimat	33
8.10. Zasoby naturalne.....	36
8.11. Zabytki	36
8.12. Dobra materialne	40
9. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji postanowień projektowanego dokumentu	40
9.1. Obszary podlegające ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody....	40
9.2. Pozostałe obszary gminy podlegające różnym formom ochrony.....	50
10. Identyfikacja czynników mających wpływ na środowisko, dobra materialne i dobra kultury.....	52
10.1. Czynniki negatywne.....	52
10.2. Czynniki pozytywne	53
11. Ocena potencjalnych zmian stanu środowiska obszaru gminy w przypadku nierealizowania postanowień projektowanego dokumentu.....	54
12. Ocena uwzględnienia przez projektowany dokument celów oraz sposobów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym	55
12.1. Dokumenty międzynarodowe i wspólnotowe.....	55
12.2. Dokumenty krajowe	56
13. Kierunki zmian w zagospodarowaniu terenów objętych planem w wyniku realizacji postanowień miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	57

13.1. Zmiany powierzchniowe w stosunku do dotychczas obowiązującego planu	57
13.2. Charakterystyka zmian jakościowych w stosunku do dotychczas obowiązującego planu	58
13.3. Skumulowane oddziaływania na środowisko zmian i dotychczasowych ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	58
14. Przewidywane, znaczące oddziaływania na środowisko w wyniku realizacji postanowień miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	60
14.1. Różnorodność biologiczna	60
14.2. Ludzie	61
14.3. Zwierzęta	61
14.4. Rośliny	66
14.5. Wody	66
14.6. Powietrze	68
14.7. Powierzchnia ziemi	68
14.8. Krajobraz	69
14.9. Klimat	69
14.10. Zasoby naturalne	70
14.11. Zabytki	70
14.12. Dobra materialne	70
15. Przewidywane oddziaływania wynikające z realizacji projektu planu na formy ochrony przyrody znajdujące się na terenie gminy	71
15.1. Obszar Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego	71
15.2. Obszary Natura 2000	72
15.3. Pozostałe formy ochrony przyrody	73
16. Rozwiązania eliminujące, ograniczające lub kompensujące negatywne oddziaływania na środowisko	73
17. Propozycje rozwiązań alternatywnych do zawartych w projekcie planu	74
18. Wnioski złożone do prognozy oddziaływania na środowisko	76
19. Streszczenie	76

1. Wstęp – podstawa formalna opracowania prognozy oddziaływania na środowisko

Konieczność opracowania prognozy oddziaływania na środowisko dla miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika wprost z zapisów art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o *udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, który mówi, że takie dokumenty jak miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego wymagają przeprowadzenia procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z art. 46 cytowanej ustawy.

Równocześnie zgodnie z art. 53 wymienionej wyżej ustawy organ opracowujący prognozę oddziaływania na środowisko uzgodnił zakres prognozy z **Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Rzeszowie** oraz z **Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Krośnie**.

Integralną częścią niniejszej prognozy jest jej część kartograficzna, wykonana w skali 1:5 000.

2. Zakres prognozy oddziaływania na środowisko

Zakres merytoryczny opracowania prognozy wynika z zapisów art. 51 i art. 52 cytowanej wcześniej ustawy oraz z opinii uzgadniających zaproponowany przez autorów zakres prognozy, wydanych przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie (znak WOOŚ. 411.1.48.2019.AP.3 z dnia 17 maja 2019 roku) oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krośnie (znak PSNZ.453.7.2019 z dnia 24 kwietnia 2019 roku).

W związku z powyższym niniejsza prognoza generalnie została opracowana zgodnie z zaproponowanym oraz uzgodnionym zakresem i z układem treści według art. 51 cytowanej ustawy.

Zakres przestrzenny prognozy dotyczy 16 mniejszych lub większych obszarów, wchodzących w zakres opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Cergowa, Jasionka – 2, zlokalizowanych w granicach administracyjnych tych miejscowości.

W miejscowości Cergowa znajduje się 10 obszarów:

- obszar nr 1, o powierzchni 1,66 ha,
- obszar nr 2, o powierzchni 2,37 ha,
- obszar nr 3, o powierzchni 11,95 ha,
- obszar nr 4, o powierzchni 3,23 ha,

- obszar nr 5, o powierzchni 23,65 ha,
- obszar nr 6, o powierzchni 0,14 ha,
- obszar nr 7, o powierzchni 0,47 ha,
- obszar nr 8, o powierzchni 3,83 ha,
- obszar nr 9, o powierzchni 1,41 ha,
- obszar nr 10, o powierzchni 128,30 ha.

W miejscowości Jasionka znajduje się 6 obszarów:

- obszar nr 11, o powierzchni 186,41 ha,
- obszar nr 12, o powierzchni 0,75 ha,
- obszar nr 13, o powierzchni 1,07 ha,
- obszar nr 14, o powierzchni 0,73 ha.
- obszar nr 15, o powierzchni 17,38 ha
- obszar nr 16, o powierzchni 3,72 ha

Łączna powierzchnia obszarów od nr 1 do nr 16 objętych planem wynosi 387,07 ha, a ich zasięg przestrzenny został określony uchwałą Nr VII/48/19 Rady Miejskiej w Dukli z dnia 29 marca 2019 roku o przystąpieniu do sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Cergowa, Jasionka – 2, która następnie została zmieniona uchwałą Nr XVIII/92/19 Rady Miejskiej w Dukli z dnia 29 października 2019 roku w sprawie zmiany uchwały nr VII/48/19 Rady Miejskiej w Dukli z dnia 29 marca 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Cergowa, Jasionka - 2.

Zakres przestrzenny prognozy nie pokrywa się ściśle z granicą obszarów objętych planem. Prognoza analizuje oddziaływania na środowisko także w kontekście otoczenia obszarów objętych planem.

3. Główne cele prognozy

Formalny cel opracowania prognozy zawarty jest w art. 46 i art. 51 ustawy z 3 października 2008 roku *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, ponieważ zgodnie z zapisami tego aktu prawnego, aby przeprowadzić procedurę strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Cergowa, Jasionka – 2, koniecznym jest opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko skutków realizacji ustaleń zawartych w tym projekcie.

Celem ideowym opracowania prognozy jest wykazanie, w jakim stopniu idea zrównoważonego rozwoju, a w tym ochrona środowiska zostały uwzględnione w projektowanym dokumencie i jakie mogą być konsekwencje tak negatywne jak i pozytywne dla środowiska w wyniku realizacji działań zawartych w projekcie planu.

Celami pośrednimi opracowania prognozy są:

- ocena możliwości oddziaływań transgranicznych,
- ocena potencjalnych zmian stanu środowiska gminy,
- identyfikacja obszarów objętych przewidywanym, znaczącym oddziaływaniem na środowisko i jego elementy składowe,
- zaproponowanie rozwiązań, które zapobiegałyby, ograniczały lub przyrodniczo kompensowały negatywne oddziaływania na środowisko,
- propozycja rozwiązań alternatywnych do zawartych w projekcie planu.

4. Powiązania formalne i merytoryczne prognozy z innymi dokumentami

Oczywistym powiązaniem formalnym dla niniejszej prognozy jest projekt „miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Cergowa, Jasionka - 2. Prognoza jest również formalnie powiązana z takimi dokumentami jak:

- uzgodnienie zakresu prognozy przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie,
- uzgodnienie zakresu prognozy przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krośnie,
- ustawa z dnia 3 października 2008 roku *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*,
- pozostałe ustawy i rozporządzenia dotyczące problematyki ochrony środowiska i ochrony przyrody,
- Strategia Rozwoju Gminy Dukła na lata 2015-2022 uchwalona Uchwałą Nr XV/82/15 Rady Miejskiej Dukli z dnia 10 listopada 2015 r.

Bardzo istotne zarówno ze względów formalnych jak i merytorycznych są powiązania projektu planu i prognozy z obecnie obowiązującą *Zmianą Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Dukła*, uchwaloną uchwałą Nr XXXI/191/13 Rady Miejskiej w Dukli z dnia 26 marca 2013 roku, obejmującą całą Gminę Dukła w jej granicach administracyjnych i prognozą oddziaływania na środowisko sporządzoną do tej zmiany. Podobnie istotne powiązania dotyczą obecnie obowiązujących na obszarze Gminy Dukła miejscowych planów zagospodarowania

przestrzennego, uchwalonych uchwałą Nr XXX/195/05 Rady Miejskiej w Dukli z dnia 11 marca 2005 roku i opublikowanych w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 56, poz. 732 z dnia 21 kwietnia 2005 roku (z późniejszymi zmianami), a w szczególności miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miejscowości Cergowa, Jasionka, Lipowica, Nowa Wieś, Zboiska i prognozy oddziaływania na środowisko sporządzonej do tego planu.

Omawiany projekt planu zawiera większość przesądzeń inwestycyjnych zawartych w obecnie obowiązującym studium. Dotyczy to zarówno rozwoju układu osadniczego miejscowości Równe jak i inwestycji o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym.

Ponadto prognoza w swoich treściach powiązana jest merytorycznie z takimi dokumentami jak:

- Opracowanie ekofizjograficzne dla obszaru Gminy Dukla sporządzone pod koniec 2009 roku, które w zakresie jego treści merytorycznej pozostaje w dalszym ciągu aktualne,
- Program Ochrony Środowiska wraz z Planem Gospodarki Odpadami dla Gminy Dukla, a także pośrednio odpowiednie dokumenty szczebla powiatu, województwa i kraju,
- Zmiany Planów Zagospodarowania Przestrzennego wraz z Prognozami Oddziaływania na Środowisko dla części obszarów Gminy Dukla,
- Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
- Raporty o stanie środowiska województwa podkarpackiego,
- Operaty wodnoprawne do postępowań wodnoprawnych,
- Mapy geologiczno-gospodarcze, hydrograficzne, sozologiczne, hydrogeologiczne itp.,
- Materiały Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych, Nadleśnictwa Dukla, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie, Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie, Urzędu Miejskiego w Dukli itp..

5. Zastosowane metody przy opracowaniu prognozy

Przyjęte metody przy opracowaniu niniejszej prognozy były prostą konsekwencją charakteru analizowanego dokumentu. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego kładzie nacisk na ustalenie przeznaczenia terenów oraz określenie dla nich warunków zabudowy i zagospodarowania.

Ze względu na stopień szczegółowości informacji zawartych w „planie” i sumaryczną wielkość obszaru poddanego analizie, gdzie są znaczne zróżnicowania w występujących problemach, konieczne było przyjęcie dla przeprowadzenia prognozy

skutków realizacji ustaleń zawartych w projekcie planu tak metod subiektywnych jak i w miarę możliwości metod obiektywnych. W przypadku braku szczegółowych danych, szczególnie jednoznacznych prognoz rozwoju, posługiwano się metodami subiektywnymi, a więc prognozowaniem eksperckim lub wykorzystaniem podobieństw zjawisk, czyli metody analogii, bazując na dotychczasowym doświadczeniu autorów prognozy, szczególnie w zakresie znajomości konsekwencji dla środowiska wynikających z proponowanych przekształceń funkcjonalnych w przestrzeni objętych planem miejscowości.

Tam gdzie dane na to pozwalały stosowano metody obiektywne, czyli pozwalające na mierzenie konsekwencji realizacji ustaleń planu. W pierwszym rzędzie korzystano z wybranych wskaźników charakteryzujących stopień zmian, np. w procencie ich zmian w porównaniu do stanu pierwotnego lub przez porównanie z wielkościami określonymi normami dotyczącymi danego zjawiska czy też przez porównania z dotychczasowymi dokumentami planistycznymi.

Jako punkt wyjścia dla niniejszej prognozy przyjęto stan istniejący środowiska. Podstawowymi źródłami informacji na temat stanu istniejącego środowiska były:

- Raport o stanie środowiska w województwie podkarpackim w 2017 roku (WIOŚ Rzeszów 2018),
- Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim. Raport za rok 2017 (WIOŚ Rzeszów 2018),
- Ocena klimatu akustycznego na wybranych obszarach województwa podkarpackiego w 2017 roku (WIOŚ Rzeszów 2018),
- Wody powierzchniowe województwa podkarpackiego. Identyfikacja wybranych zagrożeń (WIOŚ Rzeszów 2016),
- Ekofizjografia gminy Dukla (IRM Kraków 2009).

Wykorzystano również informacje uzyskane z Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych, Nadleśnictwa Dukla, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie, Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej w Krakowie i w Rzeszowie, Urzędu Miejskiego w Dukli i z innych instytucji.

W niniejszej prognozie uwzględniono również istniejące przyrodnicze obszary chronione, w tym obszary Natura 2000 znajdujące się w granicach administracyjnych miejscowości Jasionka i Cergowa.

6. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

W projekcie planu określone zostały między innymi:

- przeznaczenie podstawowe i dopuszczalne dla poszczególnych terenów,
- zasady zagospodarowania terenów, w tym minimalna i maksymalna intensywność zabudowy, maksymalna powierzchnia zabudowy oraz minimalny wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej,
- zasady kształtowania zabudowy, w tym maksymalna wysokość zabudowy, gabaryty zabudowy, zasady kształtowania i kolorystyka dachów itp.,
- zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego,
- zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego,
- zasady ochrony przed zagrożeniami osuwiskowymi,
- zasady obsługi, budowy i rozbudowy systemów komunikacji,
- zasady obsługi, budowy i rozbudowy systemów infrastruktury technicznej.

Zaproponowane w projekcie planu wskaźniki ilościowe i jakościowe pozwolą określić stopień realizacji poszczególnych działań i związane z tym zmiany w środowisku.

W ramach prac nad prognozą dokonano ich oceny i weryfikacji. Zamieszczone w projekcie planu propozycje wskaźników monitorowania jego realizacji są wystarczające i nie wymagają uzupełnienia. Pozwolą one na przeprowadzenie bardzo dokładnej oceny efektywności realizacji planu.

Zgodnie z art. 32 ustawy *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, co najmniej raz w czasie kadencji rady burmistrz gminy dokonuje m.in. oceny i analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym.

W ramach wymienionej wyżej analizy powinna nastąpić ocena z realizacji postanowień i zapisów planu poprzez:

- określenie wskaźników odpowiadających założonym celom,
- ocenę dynamiki zmian poszczególnych parametrów.

Proponuje się objąć analizą skutków realizacji postanowień planu, a później „monitoringiem” określonym w art. 55, ust. 3, pkt 5 ustawy następujące komponenty środowiska:

- zachowanie najcenniejszych obiektów i siedlisk przyrodniczych,
- powierzchnię biologicznie czynną,
- powierzchnię urządzonych terenów zieleni i rekreacyjnych,
- liczbę obiektów sportowych,

- liczbę obiektów infrastruktury społecznej, użyteczności publicznej,
- długość sieci wodociągowych i kanalizacyjnych,
- gęstość sieci komunikacyjnej (długość zmodernizowanych ulic),
- zmniejszenie emisji CO₂ na skutek przeprowadzonych termomodernizacji, stosowania paliw ekologicznych,
- zmniejszenie ilości osób narażonych na ponadnormatywny hałas.

Monitoring skutków dla środowiska, jakie może wywołać realizacja zapisów planu powinien koncentrować się na następujących zagadnieniach:

- nadzorze w trakcie wdrażania zapisów planu, w celu sprawdzenia zgodności wykonywanych prac, przedsięwzięć itp. ze środkami łagodzenia oddziaływań na środowisko, które wynikają z przepisów odrębnych,
- regularnej i okresowej kontroli oddziaływania wykonanych inwestycji na środowisko naturalne z jednoczesnym porównaniem wyników tego monitoringu z oddziaływaniami przewidywanymi w momencie przyjęcia projektu planu do realizacji, w tym zapisanych w niniejszej prognozie oddziaływania na środowisko.

Szczegółowe warunki monitoringu powinny być opracowywane na etapie przygotowania dokumentacji dla poszczególnych elementów infrastruktury, zagospodarowania terenu, w tym szczególnie dla inwestycji mających wpływ na środowisko. Powinny także zawierać zestaw odpowiednich wskaźników umożliwiających nadzór nad prawidłową realizacją zadania. Zbiór takich indykatorów powinien obejmować wskaźniki produktu, rezultatu i oddziaływania.

W zakresie monitoringu poszczególnych elementów środowiska odpowiedzialne są jednostki i instytucje związane z gospodarką wodną, zarządy dróg, starostwa powiatowe, urzędy wojewódzkie, a w zakresie ochrony przyrody Lasy Państwowe, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska oraz jednostki wspomagające, zatrudniające ekspertów w dziedzinie ochrony środowiska, np. IMGW, Wody Polskie i inne.

Raporty o stanie i jakości poszczególnych elementów środowiska powinny być przekazywane do Urzędu Miejskiego.

7. Ocena możliwości oddziaływań transgranicznych w wyniku realizacji postanowień projektowanego dokumentu

Południowa granica gminy Dukla jest równocześnie granicą państwową pomiędzy Polską i Słowacją. Z kolei południowa granica najbardziej wysuniętego na południe obszaru planu znajduje się w odległości 13-14 kilometrów od granicy państwowej. Na obszarze gminy, a więc i na obszarze objętym planem, nie ma dużych zakładów prze-

mysłowych z wysokimi źródłami emisji zanieczyszczeń do atmosfery. W projekcie planu również nie planuje się ich lokalizacji. Przebieg granicy państwowej głównym grzbietem Karpat stanowiącym równocześnie dział wodny pomiędzy zlewiskami Morza Bałtyckiego i Morza Czarnego sprawia, że nie ma zagrożenia odpływem ścieków w kierunku Słowacji z istniejących i projektowanych terenów zainwestowania Gminy Dukła oraz miejscowości Cergowa i Jasionka.

W omawianym projekcie planu nie ma ustaleń, które pociągałyby za sobą ryzyko znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko.

8. Charakterystyka stanu środowiska obszaru gminy Dukła i obszaru objętego miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego Cergowa, Jasionka - 2

Obszar miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Cergowa, Jasionka - 2 składa się z 16 mniejszych lub większych obszarów położonych w granicach administracyjnych miejscowości Cergowa i Jasionka.

Dla celów prognozy oddziaływania tego planu na środowisko dokonano charakterystyki zróżnicowania środowiska przyrodniczego w skali całej Gminy Dukła ze szczególnym uwzględnieniem, tam gdzie to konieczne, poszczególnych obszarów planu Cergowa, Jasionka - 2.

8.1. Różnorodność biologiczna

Różnorodność biologiczna to zróżnicowanie wszystkich żywych organizmów występujących w ekosystemach lądowych, morskich i słodkowodnych oraz w zespołach ekologicznych, których są częścią. Dotyczy to różnorodności w obrębie gatunku, pomiędzy gatunkami oraz różnorodności ekosystemów. Różnorodność biologiczna nie jest sumą wszystkich ekosystemów, gatunków i ras zwierząt, roślin dziko żyjących i udomowionych, lecz jest cechą określającą zróżnicowanie między tymi taksonami i w ich obrębie. Zasoby biologiczne, oznaczają użytkowane przez ludzi komponenty różnorodności biologicznej. Wiele gatunków żyjących w naturalnych ekosystemach ma dwojaki charakter. Z jednej strony kształtują różnorodność biologiczną ekosystemów, w których żyją, a z drugiej stanowią zasób biologiczny eksploatowany przez człowieka (drzewa, zioła, ryby, runo leśne).

Struktura przyrodnicza obszaru gminy Dukła jest złożona i obejmuje zróżnicowane siedliska. Wzajemny układ przestrzenny siedlisk, stopień odporności różnicuje war-

tości przyrodnicze i ekologiczne obszaru. Obszar gminy stanowi siedliska wysokiego potencjału bioróżnorodności.

Zróżnicowanie przestrzenne ekosystemów występujących na terenie gminy Dukla odzwierciedla strukturę użytkowania gruntów. Ekosystemy leśne zajmują około połowy obszaru gminy i są skoncentrowane w jej południowej części. Wśród typów siedliskowych lasów w nadleśnictwie Dukla największy udział powierzchniowy mają siedliska górskie – 85,8% (12404,17 ha). Granice nadleśnictwa nie pokrywają się z granicami administracyjnymi gminy, więc brak dokładnych danych dla obszaru gminy Dukla.

Ekosystemy pól uprawnych występują głównie w północnej części gminy. Wysoki potencjał bioróżnorodności reprezentują również trwałe użytki zielone występujące w zróżnicowanych warunkach glebowych, wilgotnościowych i klimatycznych. Często tworzą one mozaikowe układy z lasami i zadrzewieniami, co zwiększa różnorodność biologiczną terenów. Specyficzny rodzaj ekosystemów charakterystyczny dla terenów górskich i górzystych stanowią ekosystemy kamieńców wykształcone w dolinach potoków górskich. Niewielki udział powierzchniowy, ale istotne znaczenie dla bioróżnorodności gminy posiadają torfowiska wykształcone w obniżeniach terenowych o nieprzepuszczalnym podłożu, w warunkach nadmiaru wody.

W terenach osadniczych gminy występują ekosystemy silnie przekształcone antropogenicznie. Występują tu zbiorowiska roślinności ruderalnej oraz synantropijne gatunki zwierząt.

W granicach obszarów objętych planem zdecydowanie dominują ekosystemy gruntów rolnych o zróżnicowanej strukturze użytkowania i zróżnicowanej intensywności zabiegów agrotechnicznych. Występują tu grunty orne oraz trwałe użytki zielone. Częściowo obszary objęte planem znajdują się w sąsiedztwie istniejącej zabudowy miejscowości Cergowa i Jasionka. Stąd znaczny udział roślinności ruderalnej oraz ogrodów i sadów przydomowych. Drzewa również rosną głównie w pobliżu zabudowań. Pojawiają się one także na odłogowanych gruntach rolnych w wyniku spontanicznej sukcesji roślinności leśnej. Mozaikowy układ gruntów rolnych, trwałych użytków zielonych i zadrzewień tworzy zazwyczaj większy potencjał bioróżnorodności niż tereny rolne o jednorodnym użytkowaniu.

8.2. Ludzie

Liczba mieszkańców w gminie Dukła według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosiła 14 775 osób. Zróżnicowanie liczby mieszkańców w poszczególnych sołectwach gminy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Liczba ludności w gminie Dukła według stanu na 31.12.2016.

Miejscowość	Liczba ludności
Barwinek	271
Cergowa	1349
Chyrowa	102
Dukła	2129
Głojsce	795
Iwła	743
Jasionka	1197
Lipowica	269
Łęki Dukielskie	1646
Mszana	277
Nadole	518
Nowa Wieś	171
Olchowiec	57
Ropianka	10
Równe	1911
Teodorówka	1078
Trzciana	221
Tylawa	396
Wietrzno	841
Zawadka Rymanowska	242
Zboiska	425
Zydranowa	127
GMINA OGÓŁEM	14775

Źródło: Dane Urzędu Miasta i Gminy Dukła

Powyższe dane odzwierciedlają nierównomierne zaludnienie obszaru całej gminy. Ponad 87% ludności zamieszkuje w północnej części gminy w mieście Dukła oraz w miejscowościach: Cergowa, Lipowica, Nadole, Teodorówka, Zboiska, Głojsce, Iwła, Jasionka, Łęki Dukielskie, Wietrzno i Równe. Natomiast bardzo słabo zaludnione są miejscowości położone w południowej części gminy, w Beskidzie Niskim (np. Olchowiec, Ropianka, Chyrowa, Zydranowa). Sytuacja taka jest wynikiem przesiedlenia ludności łemkowskiej w okresie powojennym i stopniowego zasiedlania południowej części gminy przez ludność napływową.

W granicach miejscowości Cergowa i Jasionka, w których znajdują się obszary objęte planem mieszka 2546 mieszkańców, co stanowi około 17% ogółu mieszkańców gminy.

8.3. Zwierzęta

Informacje na temat świata zwierząt dziko żyjących na obszarze gminy Dukla pochodzą głównie z informacji dotyczących poszczególnych obszarów chronionych, których granice rzadko pokrywają się z granicami administracyjnymi gminy. Ponadto migracje dzikich zwierząt sprawiają, że przytoczone dane na ten temat mają charakter szacunkowy.

Na obszarze gminy Dukla żyje około 270 gatunków kręgowców, w tym 191 podlega ochronie. Na podstawie dostępnych informacji, w tym zawartych w standardowych formularzach danych obszarów Natura 2000 znajdujących się w całości lub częściowo na obszarze gminy Dukla, należy zwrócić uwagę na występowanie na obszarze gminy dużych ssaków jak: niedźwiedź, jeleń, dzik i wilk. Żyją tu również sarny, rysie, żbiki, lisy, zające, bobry i wydry. Liczne są również występujące na obszarze gminy gatunki nietoperzy: podkowiec mały, nocek orzęsiony, nocek Bechsteina i nocek duży.

Bogaty jest również świat ptaków. W Jaśliskim Parku Krajobrazowym stwierdzono występowanie 152 gatunków, w tym 120 lęgowych, 62 zimujących, 33 przelotnych i 6 zalatujących. Wyjątkowo liczne są gatunki drapieżne. Występują tu między innymi: orzeł przedni, orlik krzykliwy, bielik, sokół wędrowny, kania czarna, kania ruda, gadożer, puchacz, myszołów, jastrząb gołębiarz, krogulec. Spośród pozostałych ptaków warto wspomnieć bociana czarnego, derkacza, żurawia, lelka, kuropatwy, bażanty i szereg gatunków dzięciołów.

Spośród gadów należy wymienić węża eskulapa, zaskrońca, padalca i żmiję zygzakowatą, a świat płazów reprezentują traszka karpacka i grzebieniasta, salamandra plamista i kumak górski.

W potokach na obszarze gminy występują również rzadkie gatunki ryb: brzanka i głowacz białołety.

Wyjątkowa różnorodność zwierzyny na obszarze gminy stawia przed gospodarką przestrzenną zadanie utrzymania różnorodności siedlisk stanowiących miejsca bytowania roślin i zwierząt oraz zapewnienie możliwości migracji zwierzyny dla rekolonizacji i wymiany genów. Najważniejszą barierą ograniczającą swobodę tej migracji jest droga Miejsce Piastowe – Barwinek. W przypadku budowy nowej drogi tej samej relacji, ale o wyższych parametrach może pojawić się bariera, która uniemożliwi całkowicie migrację zwierzyny o ile równocześnie z drogą nie zbuduje się ekoduktów. Z kolei budowa ekoduktów umożliwiających zwierzynie przekraczanie drogi krajowej wymagać będzie dla umożliwienia dalszej migracji zwierzyny trwałego zachowania przerw w zabudowie (najlepiej zalesionych lub zadrzewionych) także w sąsiednich dolinach gdzie zabudowa koncentruje się wzdłuż dróg niższej kategorii.

Ze względu na ograniczoną powierzchnię i silne rozczłonkowanie obszaru planu oraz naturalną mobilność zwierząt brak jest szczegółowych informacji na temat obszaru objętego planem. Brak jest również informacji o występowaniu w obszarze planu lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie chronionych gatunków dziko występujących zwierząt, dla których wymagane byłoby ustanowienie stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania według załącznika nr 5 do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r., poz. 2183 z późniejszymi zmianami).

Analizując położenie i obecne użytkowanie obszarów objętych planem można przypuszczać że na większości obszarów objętych planem ze względu na bliskie sąsiedztwo siedzib ludzkich dominują synantropijne gatunki zwierząt przystosowane do bytowania w sąsiedztwie siedzib człowieka oraz do poruszania się w terenach zabudowy. Obszary nr 10 i 11 to rozległe kompleksy użytków rolnych pozbawione zabudowy. Występują tu gatunki zwierząt typowe dla terenów rolnych. Zmiany w użytkowaniu terenów rolnych, w tym odłogowanie gruntów rolnych sprawiają, że wszystkie obszary planu mogą być penetrowane przez niektóre gatunki dzikich zwierząt, które dawniej występowały głównie w lasach (dzik, sarna, lis).

Obszary objęte planem znajdują się poza korytarzami ekologicznymi gminy określonymi w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dukła dla umożliwienia migracji dużych zwierząt lądowych pomiędzy głównymi kompleksami leśnymi na obszarze gminy. Najbliższy z tych korytarzy wyznaczono pomiędzy miejscowościami Równe i Zboiska położonymi na północ od miejscowości Cergowa i Jasionka.

8.4. Rośliny

Według regionalizacji przyrodniczo-leśnej obszar Gminy Dukła położony jest w VIII Krainie Karpackiej, 7 Dzielnicy: Beskid Niski, Mezoregion Dukielski.

Wyjątkowa różnorodność gatunkowa roślinności na obszarze Gminy Dukła stanowi zasób o znaczeniu ogólnokrajowym i ogólnoeuropejskim. Fakt ten wynika ze znacznego udziału lasów (52%) oraz łąk i pastwisk (niepełna 20%) w ogólnej powierzchni gminy. Sprzyjającym czynnikiem jest także mała gęstość zaludnienia gminy 63 os./km².

Skład gatunkowy flory jest najlepiej rozpoznany na terenie Jaśliskiego Parku Krajobrazowego. Oszacowano, iż w zbiorowiskach roślinnych parku występuje około 900 gatunków roślin naczyniowych (w tym około 600 gatunków leśnych). Obserwuje

się na tym terenie zanikanie gatunków wschodniokarpackich, a wzrost liczby gatunków zachodniokarpackich (np. tojad dziobaty, żarnowiec miotlasty, krzyżownica i przytulica okrągłolistna). Rośliny górskie reprezentowane są przez 82 gatunki reglowe i 7 gatunków subalpejskich (np. omieg górski, ciemiężycza zielona i modrzyk górski). Dość liczne są rośliny pontyjskie, wśród których na uwagę zasługują: róża francuska, kocimiętka naga, cebulica dwulistna, kłokoczka południowa oraz nawrot lekarski. Z wychodniami skalnymi związane jest występowanie roślin naskalnych takich jak: zanokcica skalna i murowa, paprotka zwyczajna oraz mchy i wątrobowce.

Ekosystemy leśne

Głównym źródłem informacji na temat ekosystemów leśnych obszarze gminy Dukła są dane dotyczące Nadleśnictwa Dukła. Granice nadleśnictwa nie pokrywają się z granicami administracyjnymi gminy, ale większość lasów nadleśnictwa znajduje się w gminie Dukła toteż informacje nadleśnictwa dotyczą głównie Gminy Dukła.

Wśród typów siedliskowych lasów w Nadleśnictwie Dukła największy udział powierzchniowy mają siedliska górskie – 85,8% (12404,17 ha). Pod względem wilgotności dominują siedliska świeże zajmujące 94,8% powierzchni lasów (13712,73 ha).

Tak więc zdecydowanie dominuje siedlisko lasu górskiego świeżego (81,1%). Zdecydowanie mniejszy udział mają siedliska lasu wyżynnego świeżego (11,5%) i lasu górskiego wilgotnego (3,5%).

Lasy Nadleśnictwa Dukła odznaczają się wysokim stopniem naturalności. Siedliska naturalne zajmują 43,7% powierzchni, siedliska zbliżone do naturalnych 28,4%, a siedliska zniekształcone 27,9%.

W drzewostanach przeważa zróżnicowane edaficznie i wysokościowo zbiorowisko buczyny karpackiej z dominującym udziałem buka jodły i sosny oraz z licznymi gatunkami domieszkowymi. Występują tu więc również świerk, modrzew, dąb, grab, jawor, wiąz górski, jesion, brzoza, wierzba, klon polny, osika. W grądach zajmujących niższe położenie występują lipy szerokolistne. Zaznacza się wyraźnie wilgotna postać grądów z czosnkiem niedźwiedzim i parzydłem leśnym. Nad rzekami i potokami występuje łęgowa olszynka karpacka. Osobliwością unikalną w skali Karpat jest zbiorowisko jaworzyny górskiej w rezerwacie „Przełom Jasiołki” i na stokach góry Piotruś. Na uwagę zasługuje także szereg stanowisk cisa na terenie gminy. W podszycie lasów górskich pospolicie występuje leszczyna a ponadto wiciokrzew, suchodrzew, bez czarny i koralowy.

Łączna powierzchnia lasów i gruntów zadrzewionych w Gminie Dukła wynosi 12297 ha. W zdecydowanej większości lasy są własnością Skarbu Państwa – 10171 ha.

Wszystkie obszary objęte planem znajdują się poza terenami leśnymi.

Zbiorowiska nieleśne

Roślinność nieleśna występuje na znacznych powierzchniach gminy, głównie w dnach i na zboczach dolin, gdzie tworzy mozaikowe układy z zadrzewieniami i lasami o wysokich walorach krajobrazowych. Kompleksy te są głównym biotopem dla dużej liczby gatunków roślin rzadkich, zagrożonych oraz podlegających ochronie prawnej np. gatunki z rodziny storczykowatych, które są tu szczególnie liczne. Kwieciste zbiorowiska muraw, łąk i ziołorośli charakteryzują się wybitnie wartościową fauną zwierząt bezkręgowych (zwłaszcza owadów), są także ważne dla ptaków drapieżnych i innych gatunków związanych ze środowiskami otwartymi i ekotonalnymi.

- **murawy kserotermiczne**, suche łąki i pastwiska – zbiorowiska tego kompleksu najliczniej spotykane są na stromych zboczach i skarpach o ekspozycji południowej; obejmują następujące siedliska przyrodnicze: murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea*, *Trifolio-Geranietea*); murawy bliźniczkowe (*Nardetalia*); niżowe i górskie łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion*);
- **zbiorowiska łąk i pastwisk** – najważniejsze zbiorowiska łąkowe rozwinęły się na rozmaitych siedliskach, mniej lub bardziej wilgotnych; obecnie występują w wielu płatach często rozległych, na skłonach wzniesień, lokalnych spłaszczeniach terenu, w dolinach licznych cieków i potoków; rozpowszechnionym zbiorowiskiem jest łąka rajgrasowa, cenna pod względem rolniczym; utrzymywana przez coroczne zabiegi agrotechniczne, zapewniające produkcję wysokiej jakości siana dla zwierząt; niekiedy drobne płaty tego zbiorowiska są utrzymywane jako tzw. łąki porolne; grupą zbiorowisk roślinnych utrzymywanych w wyniku wypasu byłą są pastwiska życicowo-grzebienicowe (*Lolio-Cynosuretum*), wykształcone na niezbyt rozległych płaszczyznach; warunkiem utrzymującym stabilność ich składu botanicznego jest wypas z równoczesnym naturalnym nawożeniem organicznym lub wydeptywanie; zbiorowisko to występuje lokalnie wzdłuż ścieżek i dróg a także przy zabudowie gospodarskiej i w sadach przydomowych;
- **ekosystemy kamieńców** – jest to specyficzny rodzaj ekosystemów charakterystyczny dla terenów górskich i górzystych, zwłaszcza dla obszarów o dużym stopniu naturalności środowiska; ekosystemy kamieńców nadrzecznych stanowią

rodzaj w pełni naturalnego pomostu między ekosystemem wodnym cieką I dalej od niego położonymi ekosystemami typowo lądowymi; obejmują teren, którego wielkość i kształt zmienia się przy każdym większym wezbraniu wody w rzece; zasiedlają go otwarte, pionierskie zbiorowiska roślinne tworzące się na żwirowiskach i kamieniskach nadrzecznych, stanowiących terasę zalewową potoku; ekosystemy rozwijające się na kamieńcach są w różnym stopniu niszczone w czasie roztopów i kolejnych wezbrań wód, a także zachodzących naturalnych procesów geo- i hydrodynamicznych i odtwarzają się spontanicznie; wkraczająca tutaj roślinność podlega intensywnym zmianom wskutek zachodzącej naturalnej sukcesji zbiorowisk roślinnych – od synuzji porostów, zbiorowisk mchów i traw, po zadrzewienie typu łęgowego, co wskazuje na kolejne fazy zarastania i jednocześnie utrwalania kamieńca; wśród roślin utrwalających kamieniste podłoże na uwagę zasługują rośliny rozłogowe, szczególnie trawy – kostrzewa czerwona i mietlica rozłogowa; występują tu także między innymi: podbiał; ziarnopłon wiosenny, trzcinnik i inne; na terenach kamienisk już utrwalonych występują drzewa liściaste, głównie olsza szara, topola, jesiony i wierzby, obecny jest także bezczarny; siedliska kamieńców nadrzecznych stanowią bardzo cenny element ogólnego układu ekologicznego, jest to bowiem między innymi obszar łęgowy wielu gatunków zwierząt bezkręgowych, zwłaszcza przedstawicieli entomofauny, szczególnie wodnej, ziemno-wodnej, a także lądowej i bogate żerowisko dla najróżniejszych gatunków zwierząt bezkręgowych i kręgowych;

- **zbiorowiska roślinności synantropijnej** – zbiorowiska **segetalne** związane są z uprawami rolniczymi i obejmują dwa, odrębne typy zbiorowisk roślinnych; w uprawach zbożowych najczęściej występującym zbiorowiskiem jest fitocenoza z wyką czteronasienną; natomiast wśród okopowych występujących w niższych położeniach górskich oraz w dolinach obecne jest zbiorowisko z jasnotą białą; zbiorowiska roślin towarzyszących człowiekowi wykształcone jako zbiorowiska **ruderalne** występują na obszarze gminy na stosunkowo ograniczonych pod względem powierzchniowych płatach roślinności; poprawa stanu sanitarnego poszczególnych gospodarstw wiejskich sprzyja ograniczeniu ich powierzchniowego zasięgu; w warunkach zwiększonej zawartości związków azotowych może rozwijać się zbiorowisko pokrzywy żegawki (*Urtico-Malvetum*), wrotycza pospolitego (*Tanaceto-Artemisietum*) a także charakterystyczne zbiorowisko z udziałem łopianów i serdecznika;
- **zbiorowiska torfowisk** – zbiorowiska roślin bagiennych wytwarzających torf; torfowiska powstają w obniżeniach terenowych o nieprzepuszczalnym podłożu, w warunkach nadmiaru wody; główne rośliny torfowiskowe mają nieograniczony

wzrost; ich dolne części obumierając nie ulegają całkowitemu rozkładowi, gdyż jest on hamowany brakiem dostatecznej ilości tlenu przy jednoczesnym nadmiarze wody; roślinność torfowisk tworzą między innymi mchy, turzyce, wełnianki i niektóre krzewinki.

W granicach obszaru objętego planem zdecydowanie dominują zbiorowiska roślinne charakterystyczne dla terenów rolnych oraz zbiorowiska ruderalne w otoczeniu zabudowy przylegającej do obszarów planu. W przypadku gruntów rolnych skład gatunkowy szaty roślinnej podlega zmianom wraz z płodozmianną. Zbiorowiska trwałych użytków zielonych są bardziej stabilne aczkolwiek ich skład gatunkowy również podlega zmianom w zależności od intensywności użytkowania. Widoczna jest spontaniczna sukcesja roślinności leśnej na odłogowane grunty rolne.

8.5. Wody podziemne i powierzchniowe

8.5.1. Wody podziemne

Wody podziemne występują na obszarze gminy Dukla w trzech zasadniczych zbiornikach. W dnach głównych dolin rzecznych wody podziemne występują w przepuszczalnych utworach aluwialnych. Pozostają one w bezpośrednim kontakcie z wodami rzecznyymi. Poziom ich zalegania nawiązuje do stanu wody w rzece. Wody te są słabo lub zupełnie nieizolowane od powierzchni gruntami spoistymi i przez to są najbardziej narażone na zanieczyszczenia.

Na stokach w utworach pokrywowych występuje poziom zawieszonych wód śródglinowych o małej zasobności i dużych wahaniami poziomu wody.

Kolejny zbiornik wód podziemnych stanowią uszczelnione twory fliszowe. Wody występują tu na głębokości 5 - 10 m, wahania zwierciadła wody są niewielkie a zasobność zmienna.

W północno-wschodniej części gminy występują wody mineralne podobne do tych, które są eksploatowane w sąsiadujących z gminą uzdrowiskach w Iwoniczu Zdroju i w Rymanowie Zdroju. Według W. Krzywiny i A. Sokołowskiego północna część gminy (miejscowości: Głójsce, Teodorówka, Nadole, Dukla, Zboiska, Łęki Dukielskie, Wietrzno, Równe, Cergowa, Jasionka) znajdują się w rejonie o udokumentowanym występowaniu wód mineralnych o zasobach statystycznych w granicach 15-50 m³/m². Na terenie gminy nie ma ustanowionych obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych. Formalne ustanowienie takiego obszaru jest możliwe w drodze aktu prawa miejscowego przez Wojewodę Podkarpackiego na wniosek Wód Polskich.

Dotychczas na terenie miejscowości Cergowa i Jasionka nie stwierdzono występowania wód geotermalnych aczkolwiek występują one w szeregu miejscowości w stosunkowo niewielkiej odległości.

Już zbadane i udokumentowane zasoby wód geotermalnych znajdują się w rejonie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego w południowym rejonie powiatu krośnieńskiego (Iwonicz Zdrój, Rudawka Rymanowska).

W Wiśniowej koło Strzyżowa, na początku lat 90-tych XX wieku, nawiercono wody termalne o temp. 84°C i mineralizacji około 7,0 g/dm³ (Karnkowski, Jastrząb 1994). Wody termalne zostały tu nawiercone „okazjonalnie” podczas poszukiwań ropy naftowej. Z uwagi na cel wiercenia, jak i konstrukcję otworu, nie było możliwości określenia zasobów eksploatacyjnych. Przypuszczalnie występują one w małym, izolowanym zbiorniku.

W związku z powyższym przy obecnym stanie wiedzy nie sposób ocenić możliwości wykorzystania na omawianym obszarze wód geotermalnych do celów grzewczych lub rekreacyjno-leczniczych.

Obszary objęte planem znajduje się prawie w całości w granicach Jednolitej Części Wód Podziemnych nr 151. Obejmuje ona górną część zlewni Wisłoki. Jej łączna powierzchnia wynosi 2648 km². Występują tu 2 piętra wodonośne: czwartorzędowe i fliszowe (paleogeńsko-kredowe). W piętrze czwartorzędowym warstwę wodonośną tworzą piaski i żwiry, natomiast w piętrze fliszowym piaskowce i łupki. Jedynie północno-wschodni kraniec obszaru planu nr 11 położony w zlewni Wisłoka znajduje się w granicach sąsiedniej JCWPd nr 152.

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 roku w sprawie *Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* (Dz. U. z 2016 r., poz. 1911, z późn. zm.) obie wyżej wymienione części wód podziemnych są ujęte w wykazie JCW, przeznaczonych do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia.

8.5.2. Jakość wód podziemnych

Na terenie Gminy Dukla nie ma punktów pomiarowych monitoringu stanu wód podziemnych. Według *Raportu o stanie środowiska w województwie podkarpackim w 2017 roku* (WIOŚ Rzeszów 2018), ocena stanu jednolitych części wód podziemnych wykonana w oparciu o wyniki monitoringu diagnostycznego stanu chemicznego wód podziemnych z 2016 roku oraz dane Państwowej Służby Hydrologicznej w zakresie

stanu ilościowego wykazała dobry stan wód zarówno w JCWPd nr 151 jak i w JCWPd nr 152.

Ze względu na brak bezpośrednich danych pomiarowych znacznie utrudniona jest ocena stanu wód podziemnych i ich zagrożeń na obszarze gminy Dukla. Można jedynie stwierdzić, że najbardziej zagrożone są płytko występujące wody aluwialne w obszarach zainwestowanych, nieizolowane od powierzchni gruntami spoistymi. Dlatego największe zagrożenie dla jakości wód podziemnych stanowią nieskanalizowane obszary osadnicze położone na terasach doliny Jasiołki zbudowanych z łatwo przepuszczalnych utworów żwirowych i piaszczystych.

Obszary planu nr 1, 3, 4, i 9 położone są w dolinie Jasiołki w rejonie płytkiego występowania wód podziemnych nie izolowanych od powierzchni. Ze względu na potencjalne zagrożenie dla zasobów wód podziemnych o ponadlokalnym znaczeniu, dalsze wyposażenie tych obszarów wraz z pozostałymi terenami osadniczymi w dolinie Jasiołki w systemy kanalizacji odprowadzające ścieki do oczyszczalni powinno być priorytetowym działaniem niezależnie od formalnych uregulowań odnośnie stref ochronnych ujęć wody czy też obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych.

Obszar planu nr 14 znajduje się w większości w strefie sanitarnej do 50 m od istniejącego cmentarza w Jasionce. Natomiast obszary nr 13 i 15 znajdują się częściowo w strefie sanitarnej do 50 m od planowanego nowego cmentarza w tej miejscowości. Zgodnie z § 2, ust. 1 Rozporządzenia Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 roku w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze:

„Przed zatwierdzeniem lokalizacji cmentarza należy zbadać na obszarze projektowanym na jego założenie, opierając się na planie sytuacyjnym w skali 1:500, następujące zagadnienia charakteryzujące środowisko przyrodnicze:

- 1) *grunty do głębokości pierwszego poziomu wody gruntowej – lecz nie płycej niż do 2,5 m od powierzchni terenu, określając ich rodzaj, strukturę, zawilgocenie, zawartość węgla wapnia oraz stopień kwasowości; wyniki badań powinny być omówione w opisie technicznym;*
- 2) *stosunki wodne obejmujące rozeznanie:*
 - a) *kierunków spływu wód powierzchniowych,*
 - b) *głębokości i zmienności poziomu wód gruntowych oraz kierunku ich spadku;*
- 3) *istniejące zespoły roślinne.”*

Według dostępnych informacji dla planowanego cmentarza w Jasionce dotychczas nie wykonano dokumentacji hydrogeologicznej koniecznej dla spełnienia wymogów wymienionego wyżej rozporządzenia. W związku z tym brak szczegółowych informacji na temat głębokości zalegania i spadku wód podziemnych na terenie planowanego cmentarza.

8.5.3. Wody powierzchniowe

Obszar gminy Dukła prawie w całości położony jest w zlewni Wisłoki (dopływu Wisły). Jedynie wschodnie krańce miejscowości Równe i Jasionka położone są w zlewni Wisłoka (dopływu Sanu). Główną rzeką gminy jest Jasiołka (dopływ Wisłoki). Średni roczny przepływ tej rzeki w profilu Zboiska obliczony dla okresu 1973-2010 wynosi 3,84 m³/s. Spływy jednostkowe są zróżnicowane. W południowej części gminy gdzie znajdują się obszary źródłiskowe większości cieków spływ jednostkowy wynosi 15-20 m³/km²/rok. W miarę obniżania się terenu ku północy spływy jednostkowe maleją do 10-15 m³/km²/rok. Jasiołka, podobnie jak i inne cieki na terenie gminy, wykazuje typową dla rzek karpackich nieregularność przepływów, z dwoma okresami wezbrań: wiosennym (wezbrania roztopowe) i letnim w lipcu, kiedy występują największe opady. Największa objętość przepływu Jasiołki w profilu Zboiska w okresie 1973-2010 wynosiła 220 m³/s zaś najmniejsza objętość przepływu wynosiła w tym samym okresie 0,08 0,2 m³/s. Istotną z punktu widzenia gospodarki przestrzennej konsekwencją tej nieregularności są dość rozległe tereny zalewowe w dolinie Jasiołki.

Obszar gminy Dukła znajduje się w granicach siedmiu jednolitych części wód powierzchniowych (JCW). Są to:

- Jasiołka od Panny do Chlebianki – kod PLRW2000142184599. Jest to rzeka typu 14, mała rzeka fliszowa czyli rzeka o powierzchni zlewni 100 - 1000 km² na strukturach fliszowych; w tej części wód znajdują się obszary nr 1, nr 9 i częściowo obszar nr 3 planu. Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 roku w sprawie *Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* (Dz. U. z 2016 r., poz. 1911, z późn. zm.) ta część wód jest ujęta w wykazie obszarów chronionych przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, o których mowa w ustawie o ochronie przyrody, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie. Wynika to z położenia w granicach Jaśliskiego Parku Krajobrazowego oraz w granicach obszarów Natura 2000: „Beskid Niski”, „Jasiołka”, „Ostoja Jaśliska”, „Wisłoka z dopływami”. Równocześnie ta część wód jest ujęta w wykazie JCW, przeznaczonych do po-

boru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia.

- Jasiołka do Panny – kod PLRW200012218449. Jest to rzeka typu 12, potok fliszowy, czyli ciek wyżynny o powierzchni zlewni 10 - 100 km² na podłożu piaskowców. Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 roku w sprawie *Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* (Dz. U. z 2016 r., poz. 1911, z późn. zm.) ta część wód jest ujęta w wykazie obszarów chronionych przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, o których mowa w ustawie o ochronie przyrody, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie. Wynika to z położenia w granicach Jaślickiego Parku Krajobrazowego oraz w granicach obszarów Natura 2000: „Beskid Niski”, „Jasiołka”, „Ostoja Jaślicka”, „Łysa Góra”. A także ze względu na ochronę rezerwatów przyrody „Kamień nad Jaślickami”, „Przełom Jasiołki” i „Źródłiska Jasiołki”.
- Potok Ambrowski – kod PLRW200012218452. Jest to rzeka typu 12, potok fliszowy, czyli rzeka o powierzchni zlewni 10 - 100 km² na podłożu piaskowców. Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 roku w sprawie *Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* (Dz. U. z 2016 r., poz. 1911, z późn. zm.) ta część wód jest ujęta w wykazie obszarów chronionych przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, o których mowa w ustawie o ochronie przyrody, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie. Wynika to z potrzeby ochrony Jaślickiego Parku Krajobrazowego oraz obszarów Natura 2000: „Beskid Niski”, „Jasiołka”, „Ostoja Jaślicka”. Równocześnie ta część wód jest ujęta w wykazie JCW, przeznaczonych do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia.
- Jasionka – kod PLRW2000122184549. Jest to rzeka typu 12, potok fliszowy, czyli rzeka o powierzchni zlewni 10 - 100 km² na podłożu piaskowców; w tej części wód znajduje się większość obszarów planu. Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 roku w sprawie *Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* (Dz. U. z 2016 r., poz. 1911, z późn. zm.) ta część wód jest ujęta w wykazie obszarów chronionych przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, o których mowa w ustawie o ochronie przyrody, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie. Wynika to z potrzeby ochrony obszarów Natura 2000: „Beskid Niski” i „Ostoja Jaślicka”.

- Wilsznia – kod PLRW 200012218149. Jest to rzeka typu 12, potok fliszowy, czyli rzeka o powierzchni zlewni 10 - 100 km² na podłożu piaskowców. Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 roku w sprawie *Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* (Dz. U. z 2016 r., poz. 1911, z późn. zm.) ta część wód jest ujęta w wykazie obszarów chronionych przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, o których mowa w ustawie o ochronie przyrody, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie. Wynika to z potrzeb ochrony Magurskiego Parku Narodowego, Jaślickiego Parku Krajobrazowego oraz obszarów Natura 2000: „Beskid Niski”, „Ostoja Magurska”, „Ostoja Jaślicka” i „Łysa Góra”.
- Iwielka – kod PLRW 200012218169. Jest to rzeka typu 12, potok fliszowy, czyli rzeka o powierzchni zlewni 10 - 100 km² na podłożu piaskowców. Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 roku w sprawie *Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* (Dz. U. z 2016 r., poz. 1911, z późn. zm.) ta część wód jest ujęta w wykazie obszarów chronionych przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, o których mowa w ustawie o ochronie przyrody, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie. Wynika to z potrzeby ochrony obszarów Natura 2000: „Beskid Niski”, „Łysa Góra” i „Wisłoka z dopływami”.
- Lubatówka – kod PLRW 200012226329. Jest to rzeka typu 12, potok fliszowy, czyli rzeka o powierzchni zlewni 10 - 100 km² na podłożu piaskowców; w tej części wód znajduje się północno wschodni kraniec obszaru nr 11 planu. Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 roku w sprawie *Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* (Dz. U. z 2016 r., poz. 1911, z późn. zm.) ta część wód jest ujęta w wykazie obszarów chronionych przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, o których mowa w ustawie o ochronie przyrody, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie. Wynika to z potrzeby ochrony obszarów Natura 2000: „Beskid Niski”, „Ostoja Jaślicka” i „Rymanów”. Równocześnie ta część wód jest ujęta w wykazie JCW, przeznaczonych do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia.

8.5.4. Jakość wód powierzchniowych

Jakość wód powierzchniowych na obszarze gminy jest zróżnicowana. Najczystsze są źródłowe odcinki potoków płynące w całości w terenach leśnych. Niżej, gdzie

występują tereny osadnicze wody powierzchniowe są mniej lub bardziej zanieczyszczone.

Według Raportu o Stanie Środowiska Województwa Podkarpackiego w 2017 roku stan chemiczny Jasiołki od Panny do Chlebianki określono jako poniżej dobrego. W związku z tym ogólny stan wód oceniono jako zły. Jakość wód JCWP Jasionka i JCWP Lubatówka nie były przedmiotem oceny.

Najważniejszym punktowym źródłem zanieczyszczeń na odcinku Jasiołki w sąsiedztwie obszarów planu jest mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków w Dukli o przepustowości 617 m³/dobę. Oczyszczalnia ta obsługuje oprócz Dukli również miejscowości Cergowa i Nadole. W związku z tym można przypuszczać, że głównym zagrożeniem dla jakości wód JCWP Jasionka (PLRW2000122184549) są ścieki pochodzące z terenów osadniczych miejscowości Jasionka nieobjętych zbiorowym systemem odprowadzania i oczyszczania ścieków.

Północno-wschodni kraniec obszaru planu nr 11 znajduje się w zlewni Wisłoka, w granicach JCWP Lubatówka (PLRW 200012226329). W granicach obszaru planu znajduje się jedynie źródłowy odcinek bezimiennego cieką wodnego. Brak danych na temat jakości wód tego cieką.

8.5.5. Zaopatrzenie w wodę

Mieszkańcy miejscowości Cergowa są zaopatrywani w wodę przeznaczoną do spożycia z wodociągu wiejskiego, którego właścicielem jest Spółka Wodna w Cergowej, a nadzór nad nią sprawuje Starostwo Powiatowe w Krośnie. Kilkanaście budynków położonych przy granicy z Duklą w sąsiedztwie mostu na Jasiołce jest zaopatrywanych w wodę z wodociągu gminnego gminy Dukla. Ponadto mieszkańcy posiadają własne ujęcia wody – przydomowe studnie. Natomiast miejscowość Jasionka jest zaopatrywana w wodę przez wodociąg wiejski, dla którego w 1976 roku wybudowano ujęcie wody ze źródeł na górze Cergowa. Właścicielem wodociągu jest Spółka Wodna w Jasionce. Wodociągiem tym dostarczana jest woda do około 50 % gospodarstw domowych w Jasionce. Pozostali mieszkańcy korzystają z ujęć wody ze studni indywidualnych.

Jakość wody w obu wodociągach spełnia wymogi określone w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294). Jakość wody jest przedmiotem wewnętrznej kontroli prowadzonej przez obie spółki wodne.

8.6. Powietrze i hałas

Jakość powietrza

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 roku w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. z 2012 r., poz. 914) w województwie podkarpackim wykonano ocenę jakości powietrza w 2017 roku dla dwóch stref: strefy miasto Rzeszów oraz strefy podkarpackiej obejmującej obszar województwa poza miastem Rzeszów. Wszystkie obszary planu znajdują się w strefie podkarpackiej. Podstawą oceny była analiza wyników pomiarów poziomów stężeń zanieczyszczeń z 14 stacji pomiarowych włączonych do wojewódzkiej sieci monitoringu powietrza. Wszystkie stacje pomiarowe znajdują się poza obszarem gminy Dukła. W związku z tym prezentowane poniżej dane na temat emisji zanieczyszczeń i jakości powietrza pochodzą z modelowania rozkładu stężeń zanieczyszczeń.

Pewną ilustracją jakości powietrza na obszarze planu są wielkości średniorocznych stężeń podstawowych zanieczyszczeń powietrza uzyskane w wyniku modelowania. Przedstawiono je w tabeli nr 2.

Tabela 2. Stężenia średnioroczne zanieczyszczeń powietrza w 2017 roku – wyniki modelowania

Rodzaj zanieczyszczenia	SO ₂ µg/m ³	NO ₂ µg/m ³	Pył PM10 µg/m ³	Pył PM2,5 µg/m ³	B(a)P ng/m ³
Stężenie średnioroczne – wynik modelowania	4 – 5	8 – 9	16-20	15-20	1,5-2,0

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim raport za rok 2017 (WIOŚ Rzeszów 2018).

Należy zwrócić uwagę na przekroczenie wartości poziomu docelowego stężenia benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10. Wartość poziomu docelowego stężenia B(a)P według kryterium ochrony zdrowia wynosi 1ng/m³.

Na obszarze miejscowości Cergowa i Jasionka, w których znajdują się obszary planu nie ma znaczących punktowych emitorów zanieczyszczeń powietrza. Występuje tu natomiast emisja powierzchniowa i liniowa zanieczyszczeń. Źródłem emisji powierzchniowej są głównie niskie emitery odprowadzające produkty spalania z palenisk domowych i z lokalnych kotłowni. Negatywne oddziaływanie tej emisji wydatnie wzrasta w okresie grzewczym. Skala tego oddziaływania jest w znacznym stopniu uzależniona od rodzaju spalanej paliwa oraz od sprawności urządzeń i instalacji grzewczych stosowanych w gospodarstwach domowych. Z oczywistych względów emisja ta koncentruje się głównie w terenach zabudowy.

Natomiast głównym źródłem liniowej emisji zanieczyszczeń powietrza na omawianym terenie jest ruch pojazdów samochodowych na drogach publicznych. Największe natężenie ruchu pojazdów występuje na drodze krajowej nr 19 Miejsce Piastowe – Barwinek. Droga ta przebiega poza obszarami planu. Najbliżej tej drogi (w odległości około 80 m) położony jest obszar planu nr 3. Brak jest danych dotyczących występowania ponadnormatywnych stężeń zanieczyszczeń powietrza w otoczeniu tej drogi oraz ich zasięgu przestrzennego.

Pozostałe drogi publiczne w miejscowościach Cergowa i Jasionka charakteryzują się znacznie mniejszym natężeniem ruchu pojazdów. W związku z tym liniowa emisja zanieczyszczeń powietrza także jest znacznie mniejsza. Brak jest bezpośrednich danych pomiarowych na temat wielkości tej emisji. Brak jest również bliższych informacji o uciążliwościach powodowanych przez paleniska domowe, małe kotłownie lub drobne zakłady usługowo-produkcyjne.

Hałas

Hałas jest istotnym dla mieszkańców zanieczyszczeniem. Głównymi źródłami hałasu są komunikacja samochodowa, zakłady produkcyjne i usługowe oraz gospodarstwa domowe.

Hałas komunikacyjny uzależniony jest od natężenia ruchu, jego struktury a także od stanu technicznego drogi. Na terenie gminy Dukla najbardziej znaczącym źródłem hałasu komunikacyjnego jest ruch pojazdów na drodze krajowej nr 19. Spośród obszarów objętych planem najbliżej tej drogi (w odległości około 80 m) znajduje się północno-zachodni kraniec obszaru nr 3. Wyniki badań hałasu komunikacyjnego przy tej drodze przedstawiono w III edycji *Map Akustycznych dla Dróg Krajowych o Ruchu Powyżej 3 mln Pojazdów Rocznie na Terenie Województwa Podkarpackiego* wykonanych w 2018 roku na zlecenie Generalnej Dyrekcji dróg krajowych i Autostrad przez „Investeko S.A.”. Według tych map wszystkie obszary planu znajdują się poza granicami obszarów zagrożonych hałasem zarówno dla wskaźnika LDWN - długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6.00 do godz. 18.00), pory wieczoru (rozumianej jako przedział czasu od godz. 18.00 do godz. 22.00) oraz pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22.00 do godz. 6.00) jak również dla wskaźnika LN - długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku (rozumianych jako przedział czasu od godz. 22.00 do godz. 6.00).

Hałas komunalny pochodzący od źródeł związanych z zabudową mieszkaniową i usługową charakteryzuje się dużą zmiennością natężenia i czasem występowania, a wywołany jest urządzeniami i maszynami zlokalizowanymi w obrębie zabudowy. Przekroczenia wartości dopuszczalnych występują głównie w daytime porze doby i mają charakter krótkookresowy. Brak jednakże danych pomiarowych na ten temat.

8.7. Powierzchnia ziemi

Powierzchnia ziemi to naturalne ukształtowanie terenu, gleba oraz znajdująca się pod nią ziemia do głębokości oddziaływania człowieka¹.

Rzeźba terenu

Na obszarze gminy Dukla można wyróżnić dwie części wyraźnie różniące się pod względem geomorfologicznym. Północna część gminy (na północ od miasta Dukla) położona na Pogórzu Jasielskim jest wyraźnie niższa. W rzeźbie tego obszaru dominują szerokie obniżenia i łagodnie wznoszące się wzgórza; wysokości bezwzględne wynoszą tu maksymalnie 533 m n.p.m. (Góra Liwocz nad Iwlą). Na południe od miasta Dukla wznosi się wyraźny próg Beskidu Niskiego z masywem Cergowej (716 m n.p.m.), który oddziela część północną gminy od znacznie wyższej części południowej, położonej w Beskidzie Niskim. W tej części gminy nad miejscowością Olchowiec znajduje się najwyższe wzniesienie w gminie o wysokości 764 m. n.p.m. Na południe od Barwinka znajduje się przełęcz Dukielska (501 m n.p.m.), najniższa przełęcz w całym łańcuchu Karpat. Układ głównych form rzeźby zarówno w beskidzkiej jak i w pogórskiej części gminy jest zbliżony do rusztowego. Główne grzbiety mają przebieg mniej więcej z południowego wschodu na północny zachód zaś rozdzielające je główne doliny są również generalnie nachylone ku północnemu zachodowi tworzą jednakże liczne przełomy o przebiegu mniej więcej prostopadłym do grzbietów. Kilka takich przełomów znajduje się w dolinie Jasiołki, głównej rzeki gminy.

Do współczesnych procesów erozji, transportu i akumulacji występujących na tym terenie, a mających istotne znaczenie w kształtowaniu rzeźby terenu należy zaliczyć:

- **osuwiska**, ich tworzeniu sprzyja występowanie naprzemianległych warstw łupków i piaskowców zarówno w jednostce śląskiej jak i podśląskiej i skolskiej; piaskowce wskutek spękania na ogół przepuszczają wodę, natomiast łupki są nieprzepuszczalne, lecz nasiąkając tracą na spójności; łupki stanowią więc poziom,

¹ Prawo ochrony środowiska.

na którym gromadzi się woda; występowanie ich ma zawsze związek z pojawieniem się podmokłości, zabagnień i równocześnie ze złagodzeniem form terenu; łupki – jeśli podścielają warstwę piaskowców, a nachylenie warstw jest zgodne z nachyleniem stoków, po nawodnieniu (np. wskutek silnych opadów atmosferycznych) stają się przyczyną osuwisk;

- **spełzywanie**, to powolny, niemal niezauważalny proces, o którym świadczą charakterystyczne pnie drzew wygięte w górę stoku, tworzące tzw. „haki”; często spotyka się na takim stoku zabagnienia, a jego powierzchnia złaziskowa jest zawsze nierówna, pełna zagłębień i nabrzmień;
- **splukiwanie powierzchniowe** występuje w czasie opadów, zwłaszcza nawalnych, powodując powstanie zmywów powierzchniowych, degradujących glebę nieraz na dużych obszarach; na splukiwanie szczególnie podatne są pylaste, lessopodobne pokrywy, przy czym niewielkie nachylenia wystarczą, by degradacja przybierała groźne rozmiary; najsilniej zaznacza się ten proces na polach zajętych pod uprawę roślin okopowych, zwłaszcza, gdy zaorywanie przebiega równoległe do kierunku nachylenia stoku;
- **erozja wodna rzeki i potoków** występuje najsilniej podczas silnych wezbrań doprowadzając do podcinania i niszczenia brzegów (erozja boczna) oraz do poszerzania dolinnych den i pogłębiania ich (erozja wgłębna); intensywność tych procesów zależy od szybkości płynięcia wody i jej ilości, a także wielkości materiału niesionego przez rzekę;
- **formy antropogeniczne** powstałe w wyniku działalności gospodarczej człowieka w środowisku, do których można zaliczyć między innymi wcięcia i sztuczne nasypy drogowe, wyrobiska poeksploatacyjne kamieniołomów, terasy rolnicze, wysypiska gruzu, ziemi i odpadów.

W granicach obszaru objętego planem występują wszystkie opisane wyżej procesy geomorfologiczne, aczkolwiek formy antropogeniczne są na obszarze planu niewielkie a ich geneza jest na ogół związana z rolniczym użytkowaniem terenu.

Warunki geologiczno-inżynierskie

Skomplikowana budowa geologiczna obszaru gminy rzutuje w istotny sposób na geotechniczne **warunki posadowienia obiektów budowlanych**. Warunki te określa się na etapie projektowania obiektów budowlanych. Wtedy też wykonywane będą szczegółowe analizy warunków gruntowych. Z punktu widzenia możliwości posadowienia budynków korzystne są obszary gruntów spoistych zwartych, półzwartych i twardo-

plastycznych, gruntów sypkich średnio zagęszczonych i skał, na których nie występują zjawiska geodynamiczne, a głębokość wody gruntowej przekracza 2 m. Na etapie niniejszego opracowania można jedynie stwierdzić, iż można się spodziewać, że w granicach obszarów planu z uwagi na położenie w szerokim obniżeniu dominować będą proste (korzystne) warunki gruntowe. Należy się liczyć także z występowaniem złożonych warunków gruntowych ze względu na występowanie gruntów zmiennych genetycznie i litologicznie. Skomplikowane warunki gruntowe będą występować na terenach zagrożonych osuwaniem a także mogą pojawić się w strefach uskoków przecinających struktury fałdowe w związku z występowaniem nieciągłych deformacji górotworu.

W granicach obszarów objętych planem najistotniejsze znaczenie dla warunków posadowienia obiektów budowlanych ma występowanie ruchów osuwiskowych. Według informacji pochodzących z Systemu Osłony Przeciwosuwiskowej SOPO, Państwowego Instytutu Geologicznego, Państwowego Instytutu Badawczego w granicach obszarów planu występują tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi. Ich zasięgi przedstawiono w części kartograficznej prognozy.

Pokrywa glebowa

Na obszarze gminy Dukla występują głównie gleby brunatne o różnie wykształconych profilach w zależności od skał podłoża. Ponadto w dnach dolin głównych cieków wodnych wykształciły się na podłożu osadów aluwialnych mady. Bardzo zróżnicowana jest przydatność rolnicza gleb. Najlepsze gleby występujące w gminie to mady pylaste występujące na wyższych terasach Jasiołki i innych większych potoków. Są to gleby III klasy bonitacyjnej należące do kompleksów przydatności rolniczej zbożowo-pastewnego mocnego i pszennego dobrego. Gleby te występują głównie w dolinie Jasiołki. Ponadto na łagodnych stokach wzgórz w północnej części gminy na podłożu utworów lessopodobnych wykształciły się żyzne gleby brunatne również zaliczane do III klasy bonitacyjnej należące do kompleksu pszennego dobrego. Nieco mniej urodzajne są gleby występujące również w północnej części gminy, ale wykształcone na podłożu glin soliflukcyjno-wietrzeniowych ilastych i piaszczystych. Są one zaliczane do IV klasy bonitacyjnej i należą do kompleksu zbożowego górskiego.

Skład chemiczny gleb ornych jest przedmiotem monitoringu prowadzonego cyklicznie co 5 lat. Ostatnio badania były prowadzone w 2015 roku. Najbliższy punkt pomiarowy monitoringu znajduje się w mieście Dukla. Według Raportu o Stanie Środowiska w Województwie Podkarpackim w 2017 stopień zanieczyszczenia wielopierścieniowymi węglowodorami aromatycznymi gleb badanych w tym punkcie określono jako

0 (najniższy). Gleby te zaliczono również do gleb niezanieczyszczonych pestycydami chloroorganicznymi.

Powierzchnię gruntów rolnych według klas bonitacyjnych gleby w miejscowościach Cergowa i Jasionka przedstawiono w tabeli 3.

Tabela 3. Grunty rolne według klas bonitacyjnych [powierzchnia w ha].

Klasa bonitacyjna	Cergowa	Jasionka
GRUNTY ORNE		
I		
II		
III a	251214	
III b	64,7575	4,1935
IV a	745,5705	79,0506
IV b	75,1270	99,2822
V	202,7503	246,6185
VI	432214	1,4400
UŻYTKI ZIELONE		
I		
II		
III	Ł-11,0800 Ps-89,7200	Ł-0,6000 Ps-1,0200
IV	Ł-119,4414 Ps-173,2012	Ł-39,0488 Ps-71,6670
V	Ł-89,2300 Ps-170,9674	Ł-40,4300 Ps-110,5700
VI	Ł-85,5500 Ps-162,1659	Ł-9,7600 Ps-194,4385

Źródło: Urząd Gminy w Dukli i obliczenia własne.

Zarówno ze względu na warunki glebowe jak i rzeźbę terenu oraz warunki klimatyczne miejscowości Cergowa i Jasionka posiadają dogodne warunki dla rozwoju wszelkich form uprawy i hodowli.

W granicach obszarów objętych planem występują gleby III klasy bonitacyjnej. Ich przeznaczenie na cele nierolnicze wymaga uzyskania zgody Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

8.8. Krajobraz

Jednymi z najcenniejszych walorów, łączących wartości środowiska przyrodniczego i kulturowego gminy Dukla, wpływającymi na jej atrakcyjność turystyczną są walory krajobrazowe.

Najbardziej charakterystyczną dominantą krajobrazu nie tylko gminy, ale i znacznej części Beskidu Niskiego jest góra Cergowa. Jej masyw o trzech wierzchoł-

kach wznosi się na ponad 300 m. nad dno przełomowej doliny Jasiołki. Szczególnie efektownie prezentuje się stromy północny stok opadający w kierunku Dukli, Cergowej i Jasionki.

Góra Cergowa i jej podnóża charakteryzują się krajobrazem o wysokim stopniu naturalności. Natomiast pozostałe obszary miejscowości Cergowa i Jasionka to krajobraz wiejski typowy dla pogranicza Pogórza Jasielskiego i Beskidu Niskiego. Charakteryzuje go mozaikowy układ gruntów ornych, trwałych użytków zielonych oraz zabudowy wiejskiej z niewielkimi lasami i zadrzewieniami.

8.9. Klimat

Według klasyfikacji M. Hessa (1965) opartej na średniej rocznej temperaturze powietrza i zasięgu występowania pięter roślinnych, gmina Dukla znajduje się w obrębie dwóch pięter klimatycznych: piętra klimatu umiarkowanie ciepłego, odmiana klimatu dolin i kotlin śródgórskich oraz piętra klimatu umiarkowanie chłodnego.

Średnia roczna temperatura powietrza wynosi tutaj w piętrze klimatu umiarkowanie ciepłego 7,6°C, natomiast w piętrze klimatu umiarkowanie chłodnego 5,6°C. W piętrze klimatu umiarkowanie ciepłego najchłodniejszym miesiącem jest styczeń – 3,4°C, a najcieplejszym lipiec 17,6°C, a w piętrze klimatu umiarkowanie chłodnego najchłodniejszym miesiącem jest styczeń –6,1°C, a najcieplejszym lipiec 15,7°C.

Z określonymi średnimi temperaturami powietrza wiąże się czas trwania termicznych pór roku (tabela nr 4). Wraz ze wzrostem wysokości nad poziomem morza ulega skróceniu okres bezzimnia (temperatura średnia dobowa powyżej 0°C), wydłuża się okres zimy termicznej (temperatura średnia dobowa poniżej 0°C).

Najistotniejszym okresem z punktu widzenia gospodarki rolnej jest okres gospodarczy ze średnią temperaturą dobową powyżej 2,5 °C, wegetacyjny ze średnią temperaturą dobową powyżej 5°C oraz okres bezprzymrozkowy.

Okres wegetacyjny rozpoczyna się pod koniec marca, a na grzbietach w pierwszej dekadzie kwietnia, natomiast koniec przypada w drugiej dekadzie października, a w dolinie Jasiołki w pierwszej dekadzie listopada. Długość okresu wegetacyjnego maleje od około 220 dni do 198 dni na grzbietach powyżej 500 m n.p.m.

Okres bezprzymrozkowy, który, wyznaczają daty pierwszych i ostatnich przymrozków, trwa na tym terenie od 170 do 135 dni. Pierwsze przymrozki pojawiają się w pierwszej połowie października natomiast ostatnie na przełomie kwietnia i maja. Różnica w czasie trwania okresu bezprzymrozkowego między formami wypukłymi a wklęsłymi może dochodzić do ponad 50 dni.

Tabela 4. Charakterystyka piętra klimatycznego umiarkowanie ciepłego.

Element	300 m n.p.m.		500 m n.p.m.
	wklęsła forma terenu	wypukła forma terenu	wypukła forma terenu
liczba dni z $t_d < -5$ °C	—	—	—
liczba dni z $t_d < 0$ °C	86	78	90
liczba dni z $t_d > 0$ °C	282	291	278
liczba dni z $t_d > 5$ °C	217	218	203
liczba dni z $t_d > 10$ °C	159	160	146
liczba dni z $t_d > 15$ °C	81	86	64
liczba dni z $t_{min} < -10$ °C	27	21	25
liczba dni z $t_{max} < 0$ °C	42	33	44
liczba dni z $t_{min} < 0$ °C	94	86	89
liczba dni z t_{max} i $t_{min} < 0$ °C	131	108	122
liczba dni z $t_{max} > 25$ °C	37	36	24
roczna suma opadów w mm	720	740	800
liczba dni z opadem $\geq 0,1$ mm	162	162	165
liczba dni z opadem $\geq 1,0$ mm	105	118	121
liczba dni z opadem $\geq 10,0$ mm	15	21	22
liczba dni z pokrywą śnieżną	78	71	91
średnia prędkość wiatru m/s	2,1	2,1	2,5
liczba dni z wiatrem ≥ 10 m/s	9	12	20
liczba dni z wiatrem ≥ 15 m/s	2	—	7
liczba dni pogodnych	50	60	60
liczba dni pochmurnych	135	145	160
liczba dni z mgłą	65	24	32

Źródło: Hess 1965.

Okres intensywnych procesów rozwoju roślin (średnia temperatura dobową powyżej 10°C) w dolinie Jasiołki rozpoczyna się pod koniec kwietnia, na wysokości 500 m n.p.m., w pierwszej dekadzie maja. Koniec okresu przypada w pierwszej dekadzie października w dolinie, a na grzbietach wysokości 500 m n.p.m. na przełomie drugiej i trzeciej dekady września.

Gradient pionowy czasu trwania wynosi około 6 dni/100 m dla form wypukłych i 10 dni/100 m dla form wklęsłych.

Lato termiczne z temperaturą dobową powyżej 15°C rozpoczyna się w pierwszych dniach czerwca, a kończy się na przełomie sierpnia i września. Czas trwania lata maleje ze wzrostem wysokości o około 13dni/100 m na wypukłych formach terenowych i 10 dni/100 m we wklęsłych formach.

Piętro umiarkowanie chłodne rozciąga się na wysokości ok. 700-1100 m n.p.m. W związku z tym na obszarze gminy Dukla w piętrze tym znajdują się jedynie wierzchołki najwyższych wzniesień (otoczenie Olchowca, Cergowa, Piotruś). Średnia roczna temperatura wynosi tu +6°C, średnia długość okresu bezprzymrozkowego wynosi 145 dni, średnia roczna suma opadów 1000 mm a średnia liczba dni z pokrywą śnieżną 105.

Obszar gminy jest dobrze przewietrzany, średnia roczna prędkość wiatru wynosi od 4,2 m/s w dolinie Jasiołki do 6,0 m/s na wzniesieniach Beskidu Niskiego. Specyficz-

ną cechą warunków anemologicznych są silne i długotrwałe wiatry wiejące z północnego zachodu i południa (wiatry dukielskie). Urozmaicona rzeźba terenu sprawia, iż zarówno kierunek jak i siła wiatru wykazują duże zróżnicowanie lokalne w zależności od ukształtowania powierzchni terenu.

Ze względu na duże zróżnicowanie rzeźby i użytkowania terenu można wyróżnić tereny o mezoklimacie:

- **mało korzystnym** obejmującym tereny doliny Jasiołki i większych cieków wodnych, charakteryzujący się dużymi wahaniami temperatury i wilgotności powietrza (dzień-noc), częstymi inwersjami temperatury i długotrwałym występowaniem mgieł radiacyjnych;
- **umiarkowanie korzystnym** obejmującym wyższe części dolin oraz niższy poziom Beskidu Niskiego, charakteryzujący się znacznie mniejszymi kontrastami termicznymi i wilgotnościowymi w ciągu doby;
- **korzystnym:**
 - **tw. ciepła strefa stoku** występuje około 65 m nad dnem dolin; obszary te pozostają najczęściej poza zasięgiem mgieł radiacyjnych a dobowe wahania temperatury i wilgotności powietrza przebiegają łagodniej; średnie minimalne temperatury powietrza są wyższe o około 2-3°C, a okres bezprzymrozkowy jest dłuższy o około 2 miesiące;
 - **garbów pogórskich** o cechach termiczno-wilgotnościowych podobnych do warunków stoków jednak charakteryzujący się mniej korzystnymi warunkami anemologicznymi (silne wiatry);
 - **kompleksów leśnych** obejmującym tereny o specyficznych warunkach termiczno-wilgotnościowych i bioklimatycznych, charakteryzujący się małymi kontrastami temperatury, wpływający łagodząco na tereny sąsiednie.

Ze względu na zróżnicowanie warunków klimatycznych obszar ten zaliczany jest do terenów o bioklimacie umiarkowanie bodźcowym w większych dolinach oraz silnie bodźcowym w terenach górskich, szczególnie w okresie zimowym. Na terenach leśnych charakteryzuje się cechami oszczędzającymi.

Obszary objęte omawianym planem znajdują się w piętrze umiarkowanie ciepłym. W zależności od usytuowania poszczególnych obszarów występują tu wszystkie trzy opisane wyżej typy mezoklimatu.

8.10. Zasoby naturalne

Według literatury² zasoby naturalne (zasoby przyrody) to bogactwa naturalne biosfery wykorzystywane gospodarczo lub mogące stać się przedmiotem takiego wykorzystywania, do których zalicza się złoża mineralne i kopaliny znajdujące się we wnętrzu Ziemi lub na jej powierzchni, glebę, wodę, szatę roślinną, świat zwierzęcy, krajobraz, powietrze atmosferyczne, promieniowanie słoneczne. W większości stan tych zasobów omówiono w pozostałych rozdziałach opracowania.

Odnośnie surowców mineralnych można jedynie stwierdzić, że w granicach obszarów planu jak dotychczas nie udokumentowano złóż surowców mineralnych.

8.11. Zabytki

Na obszarze gminy Dukla zachowały się liczne obiekty dziedzictwa kulturowego, chronione na mocy przepisów odrębnych Są to:

Zamki, pałace, dwory:

Zespół pałacowy w Dukli (nr rej. A-276/92).

Budowa rozpoczęta została w latach 1636-1638, ukończona w 1709 r. Przebudowany w latach 1764-1765 (po pożarze) w stylu późnego baroku (murowany z kamienia i cegły, na rzucie zbliżonym do kwadratu, trójpiętrowy, trójtraktowy, nakryty dachem mansardowym). Symetrycznie po dwóch stronach pałacu dobudowane oficyny (murowane, na rzucie zbliżonym do trapezu, nakryte stromym dachem czterospadowym). Założenie parku (ok. roku 1765) w stylu francuskich ogrodów geometrycznych, przekształconego w XIX w. z trzema basenami wodnymi poprzedzianymi groblami, ujętymi szpalerami z lip i grabów. Obecnie park zaniedbany, zachowało się jednak część elementów architektonicznych takich jak mostek kamienny (1765 r.), ławy ogrodowe, studnia (XVIII w.) i kapliczka parkowa (1875 r.). Zespół pałacowy otoczony został ogrodzeniem z kamiennych słupów z wazonami (2 poł. XVIII w.) z żelazną balustradą (XIX/XX w.).

Zespół dworski w Cergowej (nr rej. A-153/89).

Dwór został wzniesiony zapewne w 1 poł. XIX w. (później rozbudowany). Zbudowany na rzucie prostokąta z kamienia i cegły, parterowy na wysokiej podmurówce. Część starsza dworu dwutraktowa z sienią na osi pokryta została dachem czterospadowym, część nowsza dobudowana od północy kryta dachem dwuspa-

² Słownik Encyklopedyczny, Leśnictwa, Drzewnictwa, Ochrony Środowiska, Łowiectwa oraz dziedzin pokrewnych, pod kier. prof. Edwarda Więcko, Wydawnictwo SGGW, Warszawa 1996.

dowym. Wokół dworu znajdują się pozostałości parku z zachowanym starodrzewiem (dąb szypułkowy, lipy, jesiony i klony). Obok dworu zbudowana została ok. poł. XIX w. stodoła, o rzucie prostokątnym, ścianach z murowanych słupów i belek, kryte gontem.

Kościół, cerkwie, synagogi

Kościół p.w. Św. Marii Magdaleny w Dukli (nr rej. A-6/48).

Założony po lokacji miasta był kościołem drewnianym, przebudowany w latach 1742-1747 (niszczony licznymi pożarami), otrzymał styl późnobarokowy z wnętrzem rokokowym. Murowany, posiada prezbiterium zamknięte od zewnątrz trójbocznie, od wewnątrz półkolistą absydą, przy nim zakrystia. Nawa główna szersza od prezbiterium, trójprzęsłowa z dwiema symetrycznie usytuowanymi kaplicami. Ściany wnętrza rozczłonkowane pilastrami o drewnianych kapitelach. Sklepienie nad nawą i prezbiterium kolebkowe z lunetami, nad absydą hemisferyczne. Przy kościele wzniesiona dzwonnica (pierwsza wzmiankowana w 1602 r., obecna pochodzi zapewne z 3 ćw. w. XVIII w stylu późnego baroku, murowana na rzucie kwadratu.

Kościół i klasztor Bernardynów w Dukli (nr rej. A-89/68).

Kościół p.w. Bł. Jana z Dukli, pierwotnie drewniany, obecnie murowany pochodzi z lat 1761-1764. Posiada styl późnobarokowy z elementami klasycystycznymi i renesansowe wnętrze. Jest to kościół trójnawowy, bazylikowy (nawa główna i prezbiterium równej wysokości, nawy boczne niższe i węższe). Od północy w przedłużeniu nawy wschodniej znajdują się kaplica bł. Jana z Dukli (1899-1902). Prostokątne, dwuprzęsłowe prezbiterium, zostało zakończone absydą i sklepienie hemisferycznie, nawa główna czteroprzęsłowa przykryta sklepieniem kolebkowym z lunetami, a nawy boczne sklepieniami krzyżowymi. Fasada świątyni jest trójdzielna rozczłonkowana pilastrami kompozytowymi, na których wspiera się belkowanie, w fasadzie dwie wieże (przed kościołem obszerny dziedzińiec). Do kościoła przylega klasztor, zabudowany w stylu barokowym, murowany, piętrowy, z obszernym wirydarzem. Zespół otoczony murem z kamienia łamanego z bramami.

Kościół parafialny p.w. Wniebowzięcia N.P. Marii w Jasionce (nr rej. A-7/48).

Wzmiankowany już w 1386 r., kolejny drewniany wzniesiony na przełomie XV/ XVI w., obecny zbudowany w roku 1756, murowany, tynkowany, na rzucie prostokąta, z prezbiterium zamkniętym trójbocznie (z zakrystią i skarbczykiem na piętrze od północy). Posiada trójnawowy, trójprzęsłowy korpus o sklepieniu kolebkowym z lunetami. Od zachodu przytyka do niego kruchta. Kościół kryty da-

chami dwuspadowymi z wieżyczką na sygnaturkę na kalenicy. Przy kościele dzwonnica, pierwotnie drewniana, obecna z 1840 r., murowana z cegły i kamienia, nakryta dachem namiotowym z czterema lukarnami, zwieńczona ośmioboczną wieżyczką.

Kościół p.w. św. Michała Archanioła w Wietrznie (nr rej. A-16/48).

Pochodzący z roku 1752, przebudowany został na początku XX w. Jest to kościół drewniany o konstrukcji zrębowej, ściany zewnętrzne szalowane na podmurówce z kruchtą i wieżą oraz zamkniętym trójbocznie prezbiterium. Wnętrze kościoła w nawie nakryte stropem z zakrzywieniami, w prezbiterium z fasetą. Dwuspadowy dach kościoła ozdobiony został wieżyczką na sygnaturkę sześcioboczną z latarnią, zwieńczoną cebulastym hełmem. We wnętrzu świątyni późnobarokowe ołtarze z poł. XVIII w.

Cerkiew p.w. Matki Boskiej Opieki w Chyrowej (nr rej. A-75/85).

Wzmiankowana była już w roku 1706, obecna pochodzi z 1780 r., otoczona cmentarzem z kamiennym ogrodzeniem. Prezbiterium i zakrystia zostały zbudowane z kamienia i cegły, nawa, babiniec i przedsionek z drewna o konstrukcji zrębowej na kamiennej podmurówce obitej gontem. Kwadratowe prezbiterium zostało zakończone półkoliście, od płn. przystaje do niego zakrystia. Nawa zbudowana na rzucie prostokąta jest szersza i wyższa od prezbiterium, przy niej znajduje się babiniec, a nad nim wieża.

Cerkiew w Olchowcu (nr rej. A-301/93).

Budowana w wieku XIX i latach 20. XX w. Usytuowana została na zboczu, otoczona murem z kamienia i kręgiem drzew. Wzniesiona z drewna (ściany o konstrukcji zrębowej, oszalowane) na cokole z kamienia. Wewnątrz prezbiterium i nawa posiadają sklepienia zwierciadlane. Do nawy przystaje babiniec. Prezbiterium i nawa nakryte zostały dachem namiotowym łamanym z baniastymi, ośmiobocznymi hełmami i ślepymi latarniami oraz krzyżami unickimi na szczycie.

Cerkiew w Trzcianie (nr rej. A-81/85).

Wzniesiona w latach 1811-1814. Usytuowana została w dolinie potoku Hyrowskiego. Murowana, posiada sklepienie krzyżowe nad prezbiterium, a nad nawą kopułę sferyczną, nad babinicem sufit. Wnętrze cerkwi jest tynkowane, polichromowane. Nawa i prezbiterium pokryte zostały dachem siodłowym, nad babinicem znajduje się dwukondygnacyjna wieża zwieńczona cebulastym hełmem z ośmioboczną pseudolatarnią, hełm taki został powtórzony na wieżyczce nad nawą. Nawa oddzielona od prezbiterium ikonostasem.

Cerkiew w Tylawie (nr rej. A-80/85).

Pochodzi z roku 1787 (wieża z 1870 r.). Wzniesiona została na łagodnym wzniesieniu w oddaleniu od zabudowy mieszkalnej, otoczona drzewami. Jest to cerkiew murowana, tynkowana, z kopułami sferycznymi na kurtach. Posiada trójdzielną nawę i prezbiterium w kształcie kwadratu z absydą. Od strony zachodniej wieża na rzucie kwadratu, kryta dachem brogowym. Na dachu cerkwi trzy wieżyczki o cebulastych hełmach z ośmiobocznymi pseudolatarniami.

Cerkiew p.w. Opieki N.P. Marii w Zawadce Rymanowskiej (nr rej. 323/94).

Wzniesiona w centrum wsi na niewielkim wzniesieniu, otoczona drzewami i murem z kamienia, na planie zbliżonym do owalu. Cerkiew drewniana na podmurówce z kamienia posiada konstrukcję zrębową łączoną na rybi ogon. Nawa została zbudowana na rzucie kwadratu, kwadratowe zamknięte trójbocznie jest też prezbiterium (z zakrystią od północy), babiniec. Dach nad prezbiterium trójspadowy, nad nawą dwuspadowy, wieża kryta dachem brogowym z cebulastym hełmem i pseudolatarnią, z cebulką i krzyżem. Analogiczne, proporcjonalnie mniejsze wieżyczki zdobią kalenicę dachu.

Synagoga w Dukli (nr rej. A-187/89).

Znajdująca się obecnie w ruinie (zbudowana na miejscu pierwszej drewnianej), pochodziła z wieku XVIII. Wzniesiona na planie kwadratu, murowana z kamienia i cegły, pierwotnie posiadała przybudówki przy elewacji zachodniej i północnej, mieszczące przedsionek, bibliotekę i salę modlitw dla kobiet. Zachował się kamienny portal.

Obiekty użyteczności publicznej, domy, zabudowania gospodarcze

Zabudowa rynku w Dukli. Kamienice mieszczańskie pochodzą z końca XVIII wieku i wieku XIX. Wśród nich znajdują się wpisane do rejestru zabytków kamienice: Rynek 2 (nr rej. A-89/86) i Rynek / 3 maja 2 (nr rej. A-251/91).

Ratusz w Dukli (nr rej. A-247/91) pochodzi z pocz. XVII w. (przekształcony w XVIII w. i w 3 ćw. XIX w.), murowany z kamienia i cegły, tynkowany. Zbudowany został na rzucie prostokąta, cały piętrowy, tylko elewacja frontowa trójkondygnacyjna i trójdzielna. Od południowego zachodu zwieńczony został ośmioboczną wieżą. Wnętrza posiadają układ dwutraktowy z sienią na osi, parter sklepiony kolebkowo z lunetami, a piętro nakryte stropami.

Dom przy ul. Pocztovej 13 w Dukli (nr rej. A-47/84).

Komora celna w Dukli (nr rej. A-148/89) pochodząca z XVII w. Zbudowana z kamienia na rzucie kwadratu, kryta dachem czterospadowym.

Dom nr 23 i spichlerz w Olchowcu (nr rej. A-94/86).

Zabudowania gospodarcze w Zyndranowej (nr rej. A-35/83): chlew, studnia i ul kłodowy.

Zabytkowe cmentarze

Cmentarz Żydowski w Dukli (nr rej. A-157/89) pochodzi z pocz. XVIII w., otoczony niskim murem kamiennym, zadrzewiony, większość nagrobków zdewastowana.

Cmentarz przycerkiewny w Chyrowej (nr rej. A-75/85). Najstarszy nagrobek pochodzi z 1885 r. Cmentarz założony na planie owalu w otoczeniu dawnej cerkwi, porasta go starodrzew m.in. lipa, jesion, jawor, grab.

Cmentarz przycerkiewny w Trzcianie (nr rej. A-81/85). Powstał na rzucie owalu, zachowały się na nim trzy nagrobki (najstarszy pochodzi z roku 1878) i starodrzew.

Cmentarz przycerkiewny w Tylawie (nr rej. A-80/85). Pochodzi jeszcze z czasów lokacji wsi, założony na planie prostokątnym, na niewielkim zboczu wokół cerkwi, zachowały się tu po dwa pomniki z dwóch stron cerkwi i starodrzew.

Zespoły parkowe

Założenie parkowe w Dukli (nr rej. A-153/89).

Pozostałości parku dworskiego w Cergowej (nr rej. A-153/89).

Pozostałości parku w Wietrznie (nr rej. A-242/91), założonego w początku wieku XIX, przy niezachowanym dworze. W parku znajdują się nieliczne okazy starych drzew oraz altana lipowa.

Ponadto na obszarze gminy Dukla zachowało się wiele obiektów zabytkowych, które posiadają duże wartości architektoniczne, artystyczne, historyczne, które znajdują się w gminnej ewidencji zabytków. Są to:

- zabudowa zagrodowa: mieszkalna, gospodarcza, bardzo licznie reprezentowana w takich wsiach jak: Łęki Dukielskie, Jasionka, Wietrzno i Zyndranowa. Domy budowane były z drewna w konstrukcji zrębowej, łączone na obłap. Posiadały półtora lub dwa trakty i sień pośrodku. Często łączyły część gospodarczą i mieszkalną pod wspólnym dachem. Zabudowa zagrodowa kryta była wysokimi dachami czterospadowymi, z wydatnymi okapami lub dachami dwuspadowymi (strzechy). Szczyty domów były niekiedy bogato zdobione, malowniczości dodawały bielone wypełnienia pomiędzy belkami. Obecnie zachowana zabytkowa zabudowa zagrodowa posiada zwykle dachy strome, dwuspadowe, przyczółkowe lub naczółkowe. Zachowały się też nieliczne zabudowania gospodarcze jak spi-

chlerze, stodoły, piwnice, studnie;

- kapliczki, krzyże i figury przydrożne.

W granicach obszarów zmiany planu nie ma obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków. Znajduje się natomiast w jego granicach zabytkowa kapliczka z końca XIX wieku zlokalizowana na posesji nr 76 w Cergowej, wpisana do gminnej ewidencji zabytków.

8.12. Dobra materialne

Dobra materialne to wytwarzane przez człowieka przedmioty służące do zaspokojenia jego potrzeb³.

Według powyższej definicji dobrami materialnymi w pierwszym rzędzie będą budynki zabudowy mieszkaniowej, obiekty usługowe i przemysłowe, obiekty użyteczności publicznej, obiekty sakralne oraz cała infrastruktura techniczna podziemna i powierzchniowa, a także sieć drogowa. Z oczywistych względów dobra materialne na terenie gminy są skoncentrowane w obrębie terenów osadniczych. Natomiast w obszarze planu dominują tereny rolne. W związku z tym dobra materialne są na ogół skoncentrowane poza obszarem planu.

9. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji postanowień projektowanego dokumentu

9.1. Obszary podlegające ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody

Obszar Gminy Dukla dzięki występującemu zróżnicowaniu elementów środowiska przyrodniczego należy do terenów o bardzo wysokiej wartości przyrodniczej. Uwarunkowania te sprawiły, że w granicach gminy znajduje się cała gama obszarów chronionych w różnych formach na podstawie ustawy *o ochronie przyrody*.

Obszary Natura 2000

Jednym z elementów procesów integracji europejskiej jest współpraca w dziedzinie ochrony środowiska przyrodniczego Europejska sieć obszarów ekologicznych ma spełniać rolę systemu nadrzędnego w odniesieniu do obecnie podejmowanych działań w zakresie ochrony przyrody. W oparciu o zalecenia Dyrektywy Ptasiej

³ *Leksykon naukowo-techniczny*, Wyd. Naukowo-Techniczne, 2001.

i Dyrektywy Siedliskowej przewiduje się stworzenie systemu obszarów połączonych korytarzami ekologicznymi, tworzącymi spójną funkcjonalnie sieć ekologiczną. Jej zadaniem będzie utrzymanie różnorodności biologicznej poprzez ochronę najcenniejszych i najrzadszych elementów przyrody, a także najbardziej typowych i nadal jeszcze powszechnych układów przyrodniczych, charakterystycznych dla poszczególnych regionów biogeograficznych.

Sieć składa się z obszarów specjalnej ochrony ptaków (OSO) i specjalnych obszarów ochrony (SOO), wyznaczonych zgodnie z zaleceniami wyżej wymienionych Dyrektyw UE (Sieć... 2004).

Na terenie gminy Dukla częściowo lub w całości znajduje się osiem obszarów Natura 2000. Są to:

- obszar „Ostoja Magurska” – PLH 180001 o powierzchni 20 085 ha.
Obszar leży w środkowej części Beskidu Niskiego, w górnej części doliny Wisłoki. Obejmuje on na północy pasmo Magury Wątkowskiej (Wątkowa 847 m n.p.m. i Kornuty 830 m n.p.m.). Na południu obszar ciągnie się wzdłuż granicy ze Słowacją, obejmując Pasmo Graniczne. Wschodnią część terenu tworzy ciąg pojedynczych garbów (Świerzowa 803 m n.p.m., Kolanin 707 m n.p.m., Kamień 714 m n.p.m.). Rzeźba terenu charakteryzuje się występowaniem garbów i długich grzbietów przebiegających z północnego zachodu na południowy wschód, porozielenianych dolinami pochodzenia denudacyjnego i erozyjnego. Obszar obejmuje Magurski Park Narodowy wraz z sąsiadującym terenem ważnym dla ochrony nietoperzy: rezerwat Kornuty oraz pasem łąk wilgotnych przy północnej granicy Parku. Ostoja tworzy jeden kompleks (głównie leśny), rozdzielony w części zachodniej doliną rzeki Wisłoki, natomiast w części wschodniej doliną potoku Wilsznia. Niewielkie powierzchnie zajmują enklawy zbiorowisk nieleśnych. Ponieważ przez teren Beskidu Niskiego przebiegają granice zasięgów występowania wielu gatunków roślin naczyniowych, jego roślinność ma charakter przejściowy pomiędzy Karpatami Wschodnimi a Zachodnimi. W paśmie górskim Beskidu Niskiego wyróżnia się tylko dwa piętra roślinne – pogórza i regła dolnego.
Ważna ostoja fauny puszczańskiej z dużymi drapieżnikami: niedźwiedziem, wilkiem i rysiem. Obszar o bogatej florze; stwierdzono tu 759 gatunków roślin naczyniowych, 161 gatunków mchów, 51 wątrobowców, 51 śluzowców, 463 grzyby wielkoowocnikowe. Obszar występowania szeregu gatunków roślin naczyniowych chronionych, rzadkich oraz zagrożonych. W sumie, w obszarze stwierdzono 16 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Jest to jedno z 3 aktualnych miejsc występowania chrząszcza *Rhysodes sulcatus* w Polsce oraz również bardzo rzadkich nietoperzy: *Myotis emarginatus* i *Myotis bechsteinii*. Na ob-

szarze występują biocenozy o naturalnym składzie gatunkowym, wysokiej stabilności i odporności na czynniki antropogenne. Szczególnie cenne są typowo wykształcone i dobrze zachowane buczyny i jaworzyny. Łącznie zidentyfikowano tu 14 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Rezerwat Kornuty to najważniejsze w tym rejonie miejsce zimowania nietoperzy.

Obszar jest położony w większości na terenie Magurskiego Parku Narodowego (19 439 ha; 1994); Rezerwat przyrody Kornuty (11,9 ha, 1953).

Obszary objęte omawianym planem znajdują się poza obszarem Natura 2000 „Ostoja Magurska” w znacznej odległości od jego granic.

- obszar „Beskid Niski” – PLB 180002 o powierzchni 151967 ha.

Obszar znajduje się w górach położonych w miejscu zwężenia i największego obniżenia łuku karpackiego. Ich wysokość nie przekracza 1000 m n.p.m. Zachodnia część gór zbudowana jest z warstw jednostki magurskiej, gdzie w wielu miejscach na wierzchołkach wzniesień piaskowce tworzą skaliste formy. Wąskie pasma o stromych stokach i grzbietach twarżelcowych ciągną się względem siebie równolegle w kierunku NW-SE. Wschodnią część budują stromo ustawione fałdy i łuski dukielskie i tu głównym rysem rzeźby są wyniesione grzbiety (np. Cergowa Góra). Na stromych zboczach i w głębokich lejach źródłowych występują liczne rozległe osuwiska (najbardziej znane w Lipowicy koło Dukli). W Beskidzie Niskim znajdują się obszary źródliskowe Białej, Ropy, Wisłoki, Wisłoka, Jasiołki, które prowadząc swe wody ku północy płyną niekiedy obniżeniami równoległe do grzbietów lub przecinają je w poprzek głębokimi przełomami. Obficie występują wody mineralne. Roślinność układa się w dwa piętra: piętro pogórza - zajęte głównie przez pola uprawne, łąki, a tylko na niewielkich powierzchniach przez lasy grądowe i piętro regla dolnego porośnięte buczyną i nasadzeniami świerkowymi.

Występuje tu co najmniej 40 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 5 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK).

W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej (C6) następujących gatunków ptaków: bocian czarny, dzięcioł białoszy, orlik krzykliwy (PCK), orzeł przedni (PCK), puszczyk uralski (PCK), sóweczka (PCK), trzmielozjad, włośchatka (PCK).

Zanieczyszczenia powietrza (ze strony Słowacji) powodują zamieranie drzewostanów, ponadto innymi zagrożeniami są: wyrąb niektórych drzewostanów, kłusownictwo oraz zalesienia terenów otwartych.

Występują następujące formy ochrony: Magurski Park Narodowy; Rezerwaty Przyrody: Cisy w Nowej Wsi (2,2 ha), Igiełki (27,9 ha), Kornuty (11,9 ha), Mod-

rzyna (17,7 ha), Przełom Jasiołki (123,4 ha), Rezerwat Tysiąclecia na Cergowej Górze (63,5 ha), Wadernik (10,7 ha), Źródłiska Jasiołki (1585,0 ha); Jaśliski Park Krajobrazowy (18682,7 ha); Obszar Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego (20911,0 ha).

Obszary objęte omawianym planem znajdują się poza obszarem Natura 2000 „Beskid Niski”. Stosunkowo najbliższej jego granic (około 320 m) znajduje się południowo-wschodni kraniec obszaru nr 16.

- obszar „Jasiołka” – PLH 180011 o powierzchni 687 ha.

Ostoja obejmuje odcinek rzeki Jasiołki wraz z jej doliną. Rzeka Jasiołka jest prawobrzeżnym dopływem rzeki Wisłoki na 103 km jej biegu. Źródłiska tej rzeki znajdują się na zachodnich stokach góry Kanasiówka leżącej w Beskidzie Niskim. Długość badanej rzeki wynosi 76 km a powierzchnia dorzecza 513 km². Jasiołka płynie w większości po utworach fliszowych o warstwach biegnących pod kątem 100-280 stopni w niezbyt głębokiej, ale szerokiej dolinie zagospodarowanej rolniczo. Dno rzeki, skalno-kamieniste, budują utwory fliszowe. Dużą powierzchnię zajmują w korycie kamienie będące wynikiem erozji fliszu o średnich rozmiarach oscylujących w granicach 100-150 mm. Rzeka charakteryzuje się dynamizmem procesów transportowych, w wyniku, których powstają łachy żwirowe. Jasiołka płynie w szerokim korycie skalnym, które poprzecinane jest licznymi uskokami, kaskadami oraz miejscami spokojnego nurtu. "Meandrowanie" ogranicza się do przerzucania nurtu w obrębie szerokiego koryta skalnego, dzięki czemu następuje zróżnicowanie prędkości wody w korycie, co jest istotnym warunkiem dla występowania skójki gruboskorupowej. Płynie głęboko wciętą, malowniczą doliną. W górnym biegu dno Jasiołki jest kamienisto żwirowe, z niewielką liczbą naturalnych progów skalnych. Brzegi koryta potoku są zakrzaczone i zalesione, przez co woda nie nagrzewania się. Porost roślinności wodnej jest słaby i ograniczony zasadniczo do glonów nitkowatych i krzaczkowatych, oraz niewielkiej ilości mchu.

Zachowana naturalna dolina rzeczna, z typowymi zbiorowiskami nadrzecznymi. Stwierdzono występowanie 6 siedlisk z załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Wśród nich niewielkie, lecz cenne fragmenty lasów łęgowych. Obszar ważny dla zachowania kilku gatunków zwierząt z zał. II-giej Dyrektywy – skójki gruboskorupowej *Unio crassus*, brzanki *Barbus meridionalis* (= *Barbus peloponnesius*) i kumaka górskiego *Bombina variegata*. Zbiorniki wodne pozostałe po żwirowniach są miejscem rozrodu także innych gatunków płazów.

Obszary objęte omawianym planem znajdują się poza obszarem Natura 2000 „Jasiołka” aczkolwiek obszary planu nr 1, 3, 4 i 9 przylegają do jego granic.

- obszar „Ostoja Jaśliska” – PLH 180014 o powierzchni 29279 ha.

Obszar obejmuje górne dorzecze Jasiołki i źródłiska Wisłoka we wschodniej części Beskidu Niskiego, aż po Cergową Górę oraz Zawadkę Rymanowską i Królik Polski na północy. Teren stanowi strefę przejściową pomiędzy dwiema jednostkami geomorfologicznymi łańcucha Karpat Wschodnich i Zachodnich, między Przełęczami Dukielską i Łupkowską. Rzeźba terenu ma łagodny charakter, wzniesienia nie przekraczają 1000 m n.p.m., deniwelacje wynoszą 450-550 m. Najwyższe szczyty tego obszaru to Kamień (863 m n.p.m.), Danawa (841 m n.p.m.), Kanasiówka (823 m n.p.m.). W dolinach i na zboczach występują tarasy i spłaszczenia erozyjne. Interesującą budowę geologiczną wykazują okolice wzgórza Piotruś (727 m n.p.m.) i Ostrej (687 m n.p.m.), gdzie Jasiołka tworzy malowniczy przełom. W strefie szczytowej Piotrusia oraz w masywie Kamienia nad Jaśliskami znajduje się ciąg skałek zbudowanych z piaskowca oraz rumowiska skalne. Na Górze Cergowej występują liczne jaskinie. Większą część obszaru pokrywają lasy o wysokim stopniu naturalności zbiorowisk roślinnych. Dominują żyzne buczyny karpackie. Tereny otwarte to głównie dawne pastwiska i łąki, na których zaprzestano w ostatniej dekadzie użytkowania. Bogata jest sieć rzeczna, liczne źródłiska i wysięki wody, wokół których formują się młaki.

Dobrze zachowane biocenozy leśne o naturalnym składzie gatunkowym (przede wszystkim buczyny, a także dobrze zachowane jaworzyny). Rozległe obszary źródłiskowe i naturalne doliny rzeczne. Ważna ostoja fauny puszczańskiej z dużymi drapieżnikami: niedźwiedziem, wilkiem i rysiem. Silne populacje nadobniczy alpejskiej oraz kumaka górskiego. Unikatowe jest występowanie cennych gatunków ksylobontycznych bezkręgowców (zgniotek cynobrowy, zagłębek bruzdkowany). W jaskiniach na Cergowej Górze są najważniejsze w Karpatach kolonie zimowe i rozrodcze nocka Bechsteina, nocka orzęsionego, i podkowca małego. Obszar charakteryzuje się też bogatą fauną ptaków, zwłaszcza drapieżnych, a przez Przeł. Dukielską prowadzi ważny szlak migracyjny ptaków. W 1997 roku u źródeł Jasiołki znaleziono po raz pierwszy w Polsce, stanowisko ponikła kraińskiego *Eleocharis carniolica*.

Występują następujące formy ochrony: Jaśliski Park Krajobrazowy (20 911 ha, 1992); Rezerваты przyrody: Kamień nad Jaśliskami (303,32 ha, 1976), Modrzyzna (17,69 ha, 1953), Przełom Jasiołki (123,41 ha, 1976), Wadernik (10,72 ha 1989), Źródłiska Jasiołki (1585,01 ha, 1994), Rezerwat tysiąclecia na Cergowej Górze (61 ha, 1963), Cisy w Nowej Wsi (2,18 ha, 1957), Bukowica (292,92 ha, 1996).

Obszary objęte omawianym planem znajdują się poza obszarem Natura 2000 „Ostoja Jaśliska” w znacznej odległości od jego granic.

- obszar „Łysa Góra” – PLH 180015 o powierzchni 2744 ha.

Obszar obejmuje masyw wzgórza Łysa Góra (641 m n.p.m.), położonego pomiędzy Nowym Żmigrodem a Chyrową. W granicach gminy Dukla znajdują się wschodnie krańce obszaru. Grzbiet jest pofałdowany, z kilkoma siodłami. W przyszczytowej partii znajduje się wiele źródeł. Wypływające z nich potoki wrzynają się w podłoże, dając początek głębokim jarom o urwistych brzegach, gdzie często tworzą się osuwiska. Teren porośnięty jest lasem – starodrzewiem jodłowo-bukowym (*Dentario glandulosae-Fagetum*) z bardzo obfitym występowaniem cisa pospolitego *Taxus baccata*. W jarach, zwłaszcza po północnej stronie, zlokalizowane są płaty jaworzyn (zespoły: *Sorbo-Aceretum*, *Lunario-Aceretum* i *Phyllitido-Aceretum*). Kompleks leśny otaczają łąki (w dużej części ostatnio nieużytkowane) i pola uprawne. Zabudowa wsi związana jest z głębokimi obniżeniami wokół masywu.

Typowo wykształcone i dobrze zachowane zbiorowiska leśne, a szczególnie jaworzyny i żyzne buczyny – siedliska przyrodnicze z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Znajduje się tu także bogate stanowisko nadobnicy alpejskiej *Rosalia alpina*, gatunku z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG.

Występują następujące formy ochrony: Rezerwat przyrody Łysa Góra (160,74 ha, 2003); Obszar Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego (81 962 ha, 1996); enklawa Magurskiego Parku Narodowego (19 439 ha, 1994) pod nazwą Mały Lasek (koło Nowego Żmigrodu).

Obszary objęte omawianym planem znajdują się poza obszarem Natura 2000 „Łysa Góra” w znacznej odległości od jego granic.
- obszar „Trzciana” – PLH 180018 o powierzchni 2286 ha.

Obszar leży na terenie Beskidu Niskiego. Trzciana leży przy drodze Dukla – Barwinek. Pustelnia Św. Jana z Dukli znajduje się w lesie, poza miejscowością. Samotny budynek położony na zboczu stromej góry, otoczony lasem mieszanym. Strych nieużytkowy kamiennego kościoła, kryty blachą. Brak wejścia na strych. Duże wloty przez dwa niezamykane okrągłe otwory.

Zgodnie z Kryteriami wyboru schronień nietoperzy do ochrony w ramach polskiej części sieci Natura 2000, obszar uzyskał 18 punktów, co daje podstawy do włączenia go do sieci Natura 2000. Na terenie obszaru stwierdzono 2 gatunki nietoperzy z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Obszar obejmuje również żerowisko nietoperzy.

Obszary objęte omawianym planem znajdują się poza obszarem Natura 2000 „Trzciana” w znacznej odległości od jego granic.
- obszar „Kościół w Równem” – PLH 180028 o powierzchni 1,4 ha.

Obszar obejmuje kościół p.w. Św. Mikołaja Biskupa w Równem wraz najbliższym otoczeniem. Kościół wybudowany został na początku XX wieku, jest murowany, w stylu neogotyckim, posiada dwie wieże, pokryty jest blachą. Otoczony jest z trzech stron wysokim murem i kilkudziesięcioletnimi drzewami (częściowo silnie ogłowionymi). W nocy oświetlany jest potężnymi 5 reflektorami. Obiekt położony jest na niewielkim wzniesieniu z jednej strony sąsiaduje z ruchliwą drogą krajową nr 9. Obszar w promieniu kilku kilometrów od obiektu pokrywają głównie tereny rolnicze i lasy.

Zgodnie z Kryteriami wyboru schronień nietoperzy do ochrony w ramach polskiej części sieci Natura 2000, obiekt uzyskał 10 punktów, co daje podstawy do włączenia go do sieci Natura 2000. W ostoi znajduje się kolonia rozrodcza nocka dużego. Jej liczebność w ostatnich latach podlega dużym zmianom i waha się w granicach 120-210 osobników.

Obszary objęte omawianym planem znajdują się poza obszarem Natura 2000 „Kościół w Równem” w znacznej odległości od jego granic.

- obszar „Osuwiska w Lipowicy” – PLH 180036 o powierzchni 14,9 ha.

Obszar obejmuje osuwiska piaskowców warstw menilitowych na południowo-wschodnim stoku Góry Kilanowskiej (576 m n.p.m.) w Beskidzie Niskim. W obrębie osuwisk występuje 69 jaskiń o łącznej długości 1755 m. Największa z nich, Jaskinia Słowiańska-Drwali ma 601 m długości, ponadto 3 jaskinie mają ponad 100 m długości (Szczelina Lipowicka, Gangusiowa Jama, Lodowa Szczelina). Jaskinie są schronieniami nietoperzy.

Jedno z największych w Karpatach zgrupowanie jaskiń pseudokrasowych będących siedliskiem przyrodniczym z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Największa jaskinia obszaru Jaskinia Słowiańska-Drwali posiada rzadkie w jaskiniach fliszowych nacieki i zróżnicowany mikroklimat. W górnej części jaskini panuje mikroklimat dynamiczny (zimą partie te nie są wymrażane), natomiast dolne korytarze mają mikroklimat statyczny zimny. W partiach tych tworzy się pokrywa lodowa, która w sprzyjających warunkach utrzymuje się całorocznie (jaskinia lodowa). W jaskiniach stwierdzono występowanie 2 gatunków nietoperzy (podkowca małego i nocka dużego) z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Zgodnie z kryteriami oceny znaczenia w skali kraju letnich i zimowych schronień nietoperzy obszar uzyskał 21 punktów.

Obszary objęte omawianym planem znajdują się poza obszarem Natura 2000 „Osuwiska w Lipowicy” w znacznej odległości od jego granic.

R e z e r w a t y p r z y r o d y

Rezerwat „Cisy w Nowej Wsi” – o pow. 2,18 ha, Położony jest na zachodnim zboczu Góry Cergowej; utworzony w celu zachowania stanowiska cisa pospolitego, masowo dawniej występującego w Beskidzie Niskim.

Rezerwat „Modrzyna” – pow. 17,84 ha. Ochronie Podlega jedyne w Beskidzie Niskim naturalne stanowisko modrzewia polskiego w drzewostanach mieszanych z jodłą.

Rezerwat „1000-lecia na Górze Cergowej” – pow. 63,5 ha. Utworzony w celu zachowania w stanie niezmienionym fragmentu wielogatunkowego naturalnego lasu mieszanego z przewagą buczyny karpackiej. Występują tu stanowiska rzadkich roślin. U północno-zachodniego podnóża Cergowej, częściowo na terenie rezerwatu znajduje się ścieżka dydaktyczna umożliwiająca zapoznanie się z różnorodnością roślinności lasów porastających Cergową.

Rezerwat „Igiełki” w Mszanie – pow. 27,88 ha utworzony w celu zachowania fragmentu naturalnego drzewostanu jodłowo-bukowego, stanowisk cisa pospolitego wraz z wielogatunkową florą.

Rezerwat „Wadernik” w Ropiance – pow. 10,72 ha. Utworzony w celu ochrony największego w Beskidzie Niskim naturalnego stanowiska cisa pospolitego oraz innych unikatowych roślin (m.in. storczyka szerokolistnego i wawrzynka wilczyko).

Obszary objęte omawianym planem znajdują się poza granicami wymienionych wyżej rezerwatów przyrody w znacznej odległości od ich granic.

P a r k i n a r o d o w e

Magurski Park Narodowy na jego terenie znajdują się jedynie południowo-zachodnie krańce gminy, część miejscowości Olchowiec. Natomiast w otulinie MPN znajdują się ponadto części wsi Wilsznia i Ropianka. Projekt planu ochrony MPN został złożony w Ministerstwie Środowiska. Z chwilą ustanowienia przez ministra ustalenia planu ochrony staną się wiążące dla planów miejscowych opracowywanych dla terenów objętych planem ochrony.

Obszary objęte planem położone są poza granicami Magurskiego Parku Narodowego i jego otuliny.

P a r k i k r a j o b r a z o w e

Jaśliski Park Krajobrazowy obejmuje południową część gminy (Olchowiec, Mszana, Tylawa, Barwinek, Zawadka Rymanowska, Daliowa, Jaśliska, Posada Jaśliska, Wola Niżna, Wola Wyżna). Park posiada aktualny plan ochrony ustanowiony Rozporządze-

niem Wojewody Podkarpackiego z dnia 30 września 2003 roku w sprawie ustanowienia planu ochrony Jaśliskiego Parku Krajobrazowego (Podka 2003.129.1809). Tekst ustaleń planu ochrony stanowi załącznik nr 1 do rozporządzenia. Rozdział 9 planu ochrony jest zatytułowany *Ustalenia do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego*. Zawiera on szereg wskazówek skierowanych bezpośrednio do planów miejscowych, a pośrednio także do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dotyczących ochrony krajobrazowej, gospodarki wodno-ściekowej, kształtowania bilansu wodnego, eliminacji lub ograniczania źródeł zagrożeń dla środowiska, gospodarki rolnej i leśnej, terenów wymagających rekultywacji i odtworzenia ekosystemów, zagospodarowania terenów zieleni i zadrzewień; wprowadzania nowych zalesień a także lokalizacji obiektów infrastruktury turystycznej i edukacyjnej. Równocześnie w rozdziale tym znajdują się założenia ogólne, w których przyjęto, że w do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania będą wprowadzone:

1. Istniejące i projektowane formy ochrony przyrody: rezerваты, pomniki przyrody, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, lasy uznane za ostoje, itd.
2. Istniejące i projektowane formy ochrony konserwatorskiej.
3. Obszary ochrony wód podziemnych i powierzchniowych.
4. Tereny ochrony korytarzy ekologicznych wzdłuż koryt rzek i potoków z proponowanymi zaleceniami ochronnymi.
5. Tereny utrzymania ekosystemów pastwiskowo – łąkowych z zakazem zalesiania.
6. Zalecenia dotyczące ochrony i kształtowania krajobrazu.
7. Obszary ochrony i użytkowania terenu.
8. Zasady i zalecenia zagospodarowania na w/w obszarach, uzależnione od stopnia ochrony obszaru parku.

Obszary objęte omawianym planem znajdują się poza obszarem Jaśliskiego Parku Krajobrazowego, w znacznej odległości od jego granic.

Obszary chronionego krajobrazu

Obszar chronionego krajobrazu Beskidu Niskiego obejmuje pozostałą część gminy za wyjątkiem jej części położonej na północ od drogi wojewódzkiej z Dukli do Nowego Żmigrodu oraz na zachód od drogi krajowej nr 9. W granicach tego obszaru obowiązują przepisy Rozporządzenia Nr 56/05 Wojewody Podkarpackiego z dnia 30 maja 2005 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego zmienionego uchwałą nr LII /1001/10 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 25 października 2010 r.

Wszystkie obszary objęte omawianym planem znajdują się w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego.

Użytki ekologiczne

Na obszarze gminy znajdują się trzy użytki ekologiczne o łącznej powierzchni 17,1 ha, utworzone Uchwałą Nr XVI/178/2000 Rady Miejskiej w Dukli z dnia 4 września 2000 r.). Są to:

- „**Moczeliska**” – o powierzchni 2,13 ha zlokalizowany w oddziale 123f leśnictwa Mszana,
- „**Czarna Młaka**” – o powierzchni 9,16 ha zlokalizowany w oddziałach 131b, 132b, 133b, 143a leśnictwa Zyndranowa,
- „**Deszczanka**” – o powierzchni 5,81 ha zlokalizowany w oddziale 128b leśnictwa Zyndranowa.

Obszary objęte omawianym planem położone są poza wyżej wymienionymi użytkami ekologicznymi, w znacznej odległości od ich granic.

Pomniki przyrody

Na obszarze gminy Dukla znajduje się osiem obiektów objętych ochroną w formie pomników przyrody w tym siedem pomników przyrody żywej i jeden pomnik przyrody nieożywionej.

Tabela 5. Pomniki przyrody żywej.

Lp.	Miejscowość	Opis obiektu	Położenie	Ustanowienie
1	Cergowa	Dąb szypułkowy	W zachodniej części miejscowości Cergowa (pomiędzy rzeką Jasiołką a drogą gminną).	Orzeczenie PWRN Rzeszów Nr RL-VIb-13/p/1/53 z dnia 2.11.1953
2	Cergowa	Dwa dęby	Cergowa, park podworski	Orzeczenie PWRN Rzeszów Nr RL-VIb-13/p/7/53 z dnia 2.11.1953
3	Dukla	Dąb	Pomiędzy zabudowaniami Klasztoru Ojców Bernardynów.	Nr RL III 7141/29/83 z dnia 2.09.1983 r.
4	Jasionka	Lipa	Obok kościoła	Orzeczenie PWRN Rzeszów Nr RL-op-004-2/73 z dnia 21.02.1973
5	Nowa Wieś	3 Cisy	W granicach rezerwatu przyrody „Cisy w Nowej Wsi.	Orzeczenie PWRN Rzeszów Nr RL-VIb-13/p/18/53 z dnia 2.11.1953
6	Wietrzno	Lipa	Pomiędzy zabudowaniami 70 m od drogi powiatowej.	Orzeczenie PWRN Rzeszów Nr RL VIb-13/p/28/53 z dnia 2.11.1953 r.
7	Wietrzno	Lipa szerokolistna	Pomiędzy zabudowaniami 110 m od drogi powiatowej.	Dz. Urz. Woj. Krośn. Nr 7 poz. 49 z dnia 10.04.1992 r.

Źródło: Podkarpacki Urząd Wojewódzki w Rzeszowie.

Tabela 6. Pomniki przyrody nieożywionej.

Lp.	Miejscowość	Opis obiektu	Położenie	Ustanowienie
1	Iwla	Wodospad „Przy Młynie	Na potoku Chyrowskim, 25 m od drogi powiatowej.	Uchwała Nr XIX/199/98 Rady Miejskiej w Dukli z dnia 21 grudnia 2000 Dz. Urz. Woj. Podk. Nr 11 poz. 167 z 09.03.2002.

Źródło: Podkarpacki Urząd Wojewódzki w Rzeszowie.

Wszystkie wyżej wymienione pomniki przyrody znajdują się poza granicami obszarów objętych omawianym planem.

9.2. Pozostałe obszary gminy podlegające różnym formom ochrony

Lasy ochronne i gospodarcze

Decyzją Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa zostały uznane za ochronne lasy nadleśnictwa Dukla stanowiące własność Skarbu Państwa o łącznej powierzchni 13.318 ha położone w zdecydowanej większości na obszarze gminy Dukla. Są to lasy glebochronne, wodochronne, lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, lasy położone w strefach ochronnych wokół sanatoriów i uzdrowisk oraz lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody.

W granicach obszarów objętych planem nie występują żadne lasy uznane za ochronne.

Cmentarze

Na obszarze gminy zlokalizowanych jest 15 czynnych cmentarzy w miejscowościach Wietrzno, Łęki Dukielskie, Równe, Głojsce, Chyrowa, Iwla, Dukla, Jasionka (2), Mszana, Olchowiec, Barwinek, Tylawa, Zawadka Rymanowska, Zyndranowa, a wokół nich, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 roku w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz. U. z 1959 r., Nr 52, poz. 315) obowiązuje zachowanie stref sanitarnych (50 i 150 metrów), jako minimalnych odległości pomiędzy cmentarzami a budynkami mieszkalnymi, zakładami produkującymi lub przechowującymi artykuły żywności, zakładami żywienia zbiorowego i ujęciami wody zgodnie z wymogami przepisów odrębnych. Ponadto w Jasionce zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami planu miejscowego projektuje się utworzenie kolejnego cmentarza, wokół którego wymagane jest zachowanie tych samych stref.

Nieużytkowane cmentarze znajdują się w Dukli i w Zawadce Rymanowskiej (2).

Na obszarach objętych planem nie występują czynne i nieczynne cmentarze. Jednakże obszar nr 14 (w tym teren oznaczony symbolem 7.1U) znajduje się w zasięgu stref sanitarnych od istniejącego cmentarza w Jasionce a obszar nr 13 (w tym teren oznaczony symbolem 7.12MU) znajduje się w zasięgu stref sanitarnych od projektowanego cmentarza w tej miejscowości. Ponadto część obszaru nr 15 znajduje się w zasięgu stref sanitarnych od istniejącego cmentarza w Jasionce oraz w zasięgu stref sanitarnych od projektowanego cmentarza w tej miejscowości (w tereny oznaczone symbolami 7.13MU, i 7.2U oraz część terenu oznaczonego symbolem 7.13RM). W omawianym projekcie planu uwzględniono wymogi wymienionego wyżej rozporządzenia wyznaczając w terenach zabudowy położonych w strefach sanitarnych cmentarzy nieprzekraczalne linie zabudowy od cmentarzy dla obiektów, które nie mogą być zlokalizowane w strefach sanitarnych cmentarzy oraz ustalając w ustaleniach tekstowych projektu planu minimalne odległości studzien i miejsc służących do czerpania wody dla picia i potrzeb gospodarczych oraz ujęć wody o charakterze zbiorników wodnych, służących jako źródło zaopatrzenia sieci wodociągowej w wodę do picia i potrzeb gospodarczych od granicy cmentarza.

Linie elektroenergetyczne

Przez obszar gminy Dukla przebiega napowietrzna linia elektroenergetyczne wysokiego napięcia 700 kV. Dla tej linii dla ochrony przed oddziaływaniem elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego oraz dla potrzeb eksploatacji linii wymagane jest zachowanie wzdłuż niej strefy technicznej terenów wolnych od zabudowy (strefa ograniczonego użytkowania terenu), strefa ta wynosi 2x50 m od osi linii do linii 700 kV. Przez obszar planu przebiegają jedynie napowietrzne linie elektroenergetyczne średniego i niskiego napięcia.

10. Identyfikacja czynników mających wpływ na środowisko, dobra materialne i dobra kultury

10.1. Czynniki negatywne

Najważniejszym czynnikiem, który może mieć generalnie negatywny wpływ na stan środowiska w obszarze przedmiotowego planu miejscowego, jest wytwarzanie przez mieszkańców gminy oraz przez działające tu podmioty gospodarcze odpadów. Jest to nieodłączny element funkcjonowania jednostek osadniczych. Obszar gminy, a więc i obszar objęty planem, jest objęty zorganizowanym systemem zbiórki odpadów.

Według informacji z planu gospodarki odpadami system zbiórki odpadów obejmuje 97% gospodarstw domowych i 90% podmiotów gospodarczych na terenie gminy. Odpady są wywożone na zorganizowane wysypisko, usytuowane poza granicami gminy, w Krośnie.

Innym z czynników, który może negatywnie oddziaływać na środowisko są cmentarze. Wody z odcieków spod nich mogą powodować zagrożenie dla płytkich wód podziemnych szczególnie zagrożenie bakteriologiczne. Spośród obszarów objętych planem obszar nr 14 (w tym teren oznaczony symbolem 7.1U) znajduje się w zasięgu stref sanitarnych od istniejącego cmentarza w Jasionce a obszar nr 13 (w tym teren oznaczony symbolem 7.12MU) znajduje się w zasięgu stref sanitarnych od projektowanego cmentarza w tej miejscowości. Ponadto część obszaru nr 15 znajduje się w zasięgu stref sanitarnych od istniejącego cmentarza w Jasionce oraz w zasięgu stref sanitarnych od projektowanego cmentarza w tej miejscowości (w tereny oznaczone symbolami 7.13MU, i 7.2U oraz część terenu oznaczonego symbolem 7.13RM). Realizacja zabudowy mieszkaniowej oraz zakładów produkujących lub przechowujących żywność tudzież zakładów żywienia zbiorowego w odległości do 50 m od cmentarza jest niedopuszczalna. Natomiast w odległości większej niż 50 a mniejszej niż 150 m od cmentarza wymaga podłączenia budowanych obiektów do sieci wodociągowej zaopatrwanej z ujęcia położonego w odległości większej niż 500 m od cmentarza.

10.2. Czynniki pozytywne

Czynnikiem wpływającym pozytywnie na stan środowiska jest usytuowanie obszarów objętych planem w sąsiedztwie istniejącej zabudowy. Będzie to z korzyścią dla terenów otwartych położonych w większej odległości.

Kolejnym czynnikiem, który będzie miał pozytywny wpływ na środowisko jest fakt, że miejscowości Cergowa i Jasionka są objęte systemem kanalizacji odprowadzającym ścieki do oczyszczalni w Dukli. W związku z tym nowo powstająca zabudowa w obszarze przedmiotowego planu miejscowego będzie miała możliwości podłączenia do tego systemu. Będzie to korzystnie wpływać na szeroko rozumiane gospodarowanie wodami na obszarze tych miejscowości, w tym na jakość zarówno wód powierzchniowych jak i podziemnych.

W skali lokalnej, jako czynnik pozytywny, można uznać zmianę w stosunku do ustaleń obecnie obowiązującego planu polegającą na usunięciu zapisu dopuszczającego realizację elektrowni wiatrowych w terenach rolnych obszarach nr 10 i nr 11 planu. Pozwala to na wyeliminowanie potencjalnego oddziaływania na krajobraz oraz uciążliwości akustycznych powodowanych pracą elektrowni wiatrowych. Równocześnie

śnie zmiana ta może być postrzegana negatywnie gdyż ogranicza wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.

Ponadto jako czynnik pozytywny, w stosunku do generalnie negatywnego oddziaływania cmentarzy na środowisko, można uznać wprowadzenie na rysunku projektu planu nieprzekraczalnych linii zabudowy od cmentarzy i jednocześnie wprowadzenie do części tekstowej projektu planu zapisu z tym związanego o następującej treści: „wynacza się na rysunku planu nieprzekraczalne linie zabudowy od cmentarzy, określające dopuszczalne położenie, w granicach terenu przeznaczonego pod zabudowę, budynków mieszkalnych, zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego i zakładów przechowujących artykuły żywności od granic cmentarzy, za wyjątkiem studzien i miejsc służących do czerpania wody dla picia i potrzeb gospodarczych, dla których odległość nie może być mniejsza niż 150 m od granicy cmentarza oraz za wyjątkiem ujęć wody o charakterze zbiorników wodnych, służących jako źródło zaopatrzenia sieci wodociągowej w wodę do picia i potrzeb gospodarczych, dla których odległość nie może być mniejsza niż 500 m od granicy cmentarza”.

11. Ocena potencjalnych zmian stanu środowiska obszaru gminy w przypadku nierealizowania postanowień projektowanego dokumentu

Omawiany projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Cergowa Jasionka - 2 obejmuje swoim zasięgiem części tych miejscowości.

Dotychczas na obszarze projektu planu obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miejscowości Cergowa, Jasionka, Lipowica, Nowa Wieś, Zboiska przyjęty uchwałą Nr XXX/195/05 Rady Miejskiej w Dukli z dnia 11 marca 2005 roku. Plan ten obejmuje wyżej wymienione miejscowości w ich granicach administracyjnych.

Zaniechanie opracowania omawianego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oznaczałoby dalsze obowiązywanie na jego obszarze ustaleń planu dotychczasowego. Można oceniać, iż w takiej sytuacji zmiany w środowisku przebiegać będą w następujących kierunkach:

- zmiany szaty roślinnej poprzez spontaniczną sukcesję roślinności półnaturalnej na gruntach, na których zaniechano użytkowania rolniczego,
- zmiany w krajobrazie i uciążliwości akustyczne w wyniku realizacji elektrowni wiatrowych w terenach rolnych według ustaleń dotychczasowego planu.

12. Ocena uwzględnienia przez projektowany dokument celów oraz sposobów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym

12.1. Dokumenty międzynarodowe i wspólnotowe

Spśród wielu celów ochrony środowiska określonych na poziomie międzynarodowym ochrona siedlisk przyrodniczych dotyczy bezpośrednio obszaru zmiany studium. Na podstawie Dyrektywy Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku oraz Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory przystąpiono do tworzenia sieci obszarów NATURA 2000.

Na terenie gminy Dukła, w części lub w całości znajduje się osiem takich obszarów są to:

- obszar „Ostoja Magurska” – PLH 180001 o powierzchni 20085 ha,
- obszar „Beskid Niski” – PLB 180002 o powierzchni 151967 ha,
- obszar „Jasiołka” – PLH 180011 o powierzchni 687 ha,
- obszar „Ostoja Jaślińska” – PLH 180014 o powierzchni 29279 ha,
- obszar „Łysa Góra” – PLH 180015 o powierzchni 2744 ha,
- obszar „Trzciana” – PLH 180018 o powierzchni 2286 ha,
- obszar „Kościół w Równem” – PLH 180028 o powierzchni 1,4 ha,
- obszar „Osuwiska w Lipowicy” – PLH 180036 o powierzchni 14,9 ha.

Dwa spośród powyższych obszarów znajdują się w sąsiedztwie obszarów objętych planem.

Obszary planu nr 1, 3, 4 i 9 przylegają do granicy obszaru Natura 2000 „Jasiołka” utworzonego dla ochrony ekosystemów rzeki Jasiołki. Obszar ten posiada plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 4 lipca 2014 roku. Plan ten zawiera jedno wskazanie dotyczące zmiany w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dukła. W przypadku zmiany tego planu należy dopisać informację, że realizacja zbiornika wodnego „Trzciana” na Jasiołce może z dużym prawdopodobieństwem, wpłynąć znacząco negatywnie na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 „Jasiołka” w związku z czym konieczne będzie uprzednie wykonanie oceny oddziaływania na środowisko i obszar Natura 2000. Wskazanie to nie dotyczy obszaru planu, który znajduje się w znacznej odległości od planowanego zbiornika wodnego.

12.2. Dokumenty krajowe

Podstawowym prawem w Polsce jest konstytucja i do jej zapisów odnoszone są wszystkie pozostałe dokumenty prawne. Przyjęta w 1997 roku Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej stwierdza, że Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę środowiska kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju (Art. 5) ustala także, że ochrona środowiska jest obowiązkiem między innymi władz publicznych, które poprzez swą politykę powinny zapewnić bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom (Art. 74).

W roku 2018 został opublikowany projekt Polityki Ekologicznej Państwa 2030. Projekt PEP obejmuje następującą tematykę:

- powietrze,
- promieniowanie jonizujące,
- służby ochrony środowiska i podmioty biorące udział w zarządzaniu środowiskiem,
- system finansowania ochrony środowiska,
- system ocen oddziaływania na środowisko,
- technologie środowiskowe,
- wzorce zrównoważonej konsumpcji i edukacja ekologiczna, w tym dostęp do informacji,
- zasoby geologiczne,
- zasoby przyrodnicze, w tym krajobraz, leśnictwo i różnorodność biologiczna,
- zasoby wodne, w tym jakość wód,
- zmiany klimatu (mitygacja i adaptacja).

Jest to dokument o charakterze ogólnym dotyczący znacznie szerszego wachlarza zagadnień niż plan miejscowy. Można stwierdzić, iż ustalenia omawianego planu są zgodne z polityką państwa w dziedzinach różnorodności biologicznej oraz gospodarowania zasobami wodnymi.

Według Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych Gmina Dukła wchodzi w skład aglomeracji Dukła zaś ścieki z terenu gminy powinny być odprowadzane do oczyszczalni w Dukli. Ustalenia Studium Uwarunkowań i kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dukła w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków dopuszczają kilka wariantów rozbudowy systemu kanalizacyjnego. Wśród nich jest zarówno wariant zgodny ze wspomnianym projektem Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych jak i wariant przewidujący odprowadzenie ścieków do oczyszczalni usytuowanych poza terytorium gminy. Z uwagi na ograniczony

zakres przestrzenny omawiany projekt planu nie będzie mieć wpływu na przyjęte w skali całej gminy rozwiązania w zakresie rozbudowy systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków.

Według Rozporządzenia nr 4/2014 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki w Krakowie z dnia 16 stycznia 2014 roku w sprawie warunków korzystania z wód regionu wodnego Górnej Wisły (Dz. Urz. Województwa Podkarpackiego z 2014 r., poz. 262, z późn. zm.) obowiązuje zakaz wprowadzania do ziemi ścieków na obszarze aglomeracji (za wyjątkiem wód opadowych i roztopowych). W gminie Dukla wyznaczono Uchwałą nr XLV/941/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 22 kwietnia 2014 roku w sprawie likwidacji dotychczasowych aglomeracji Dukla i Równe oraz wyznaczenia nowych aglomeracji Dukla i Równe (Dz. Urz. Województwa Podkarpackiego z 2014 r., poz.1459, z późn. zm.) aglomeracje Dukla i Równe. W związku z tym w omawianym projekcie planu lokalizację indywidualnych lub grupowych (przydomykowych) oczyszczalni ścieków dopuszczono jedynie poza granicami aglomeracji.

13. Kierunki zmian w zagospodarowaniu terenów objętych planem w wyniku realizacji postanowień miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

13.1. Zmiany powierzchniowe w stosunku do dotychczas obowiązującego planu

W projekcie planu przewidziano w miejscowościach Cergowa i Jasionka poszerzenia terenów zabudowy w stosunku do ustaleń dotychczas obowiązującego planu miejscowego. Zestawienie powierzchni nowych terenów do zainwestowania przedstawiono w tabeli nr 7.

Omawiany projekt planu zawiera ustalenia dotyczące między innymi:

- przeznaczenia podstawowego i dopuszczalnego dla poszczególnych terenów,
- zasad zagospodarowania terenów, w tym minimalnej i maksymalnej intensywności zabudowy, maksymalnej powierzchni zabudowy oraz minimalnego wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej,
- zasad kształtowania zabudowy, w tym maksymalnej wysokości zabudowy, gabarytów zabudowy, zasad kształtowania i kolorystyka dachów itp.,
- zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego,
- zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego,
- granic i sposobów zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, ustalonych na podstawie przepisów odrębnych,
- zasad ochrony przed zagrożeniami powodziowymi i osuwiskowymi,

- zasad obsługi, budowy i rozbudowy systemów komunikacji,
 - zasad obsługi, budowy i rozbudowy systemów infrastruktury technicznej,
- dla 16 obszarów składających się łącznie na cały obszar opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Cergowa Jasionka - 2.

Tabela 7. Projektowany przyrost terenów do zainwestowania według obszarów planu.

Nr obszaru	Miejscowość	Powierzchnia obszaru (ha)	Przyrost powierzchni terenów zainwestowania w stosunku do obecnie obowiązującego planu miejscowego (ha)
1	Cergowa	1,66	1,63
2	Cergowa	2,37	1,90
3	Cergowa	11,95	9,48
4	Cergowa	3,23	1,89
5	Cergowa	23,65	21,14
6	Cergowa	0,14	0,14
7	Cergowa	0,47	0,47
8	Cergowa	3,83	3,28
9	Cergowa	1,41	1,23
10	Cergowa	128,30	0,00
11	Jasionka	186,41	16,15
12	Jasionka	0,75	0,64
13	Jasionka	1,07	1,05
14	Jasionka	0,73	0,72
15	Jasionka	17,38	15,64
16	Jasionka	3,72	3,36
OBSZAR PLANU OGÓŁEM		387,07	78,72

Źródło: obliczenia własne

Z punktu widzenia oddziaływania na środowisko jest to korzystne gdyż pozostawiono w dotychczasowym rolniczym użytkowaniu rozległe obszary rolne położone na północ i na południe od terenów osadniczych Cergowej i Jasionki.

13.2. Charakterystyka zmian jakościowych w stosunku do dotychczas obowiązującego planu

Omawiany projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Cergowa Jasionka – 2 zawiera ustalenia określające planowane przeznaczenie 16 obszarów o łącznej powierzchni 387,07 ha. Powierzchnia pojedynczego obszaru wynosi od 0,14 ha (obszar nr 6) do 186,41 ha (obszar nr 11). W przeważającej części obszarów planu dokonano zmiany przeznaczenia terenów, przy czym w stosunkowo niedużej

powierzchniowo części, w stosunku do całej powierzchni planu, były to zmiany wyznaczające tereny pod nowe zainwestowanie, wskazujące zarazem nowe sposoby zagospodarowania terenów. W ustaleniach projektu planu można wyróżnić dwa rodzaje zmian jakościowych w stosunku do ustaleń dotychczasowego planu.

Powierzchniowo dominują zmiany polegające na wykluczeniu możliwości lokalizacji elektrowni wiatrowych w terenach rolnych. Zmiany te dotyczą przede wszystkim rozległych terenów rolnych w obszarach planu nr 10 i 11 o łącznej powierzchni 294,88 ha. Stanowi to 76% powierzchni obszarów planu. W przypadku pozostałych obszarów zmiany polegają głównie na rozszerzeniu terenów przeznaczonych pod zabudowę oraz na wyznaczeniu dróg niezbędnych dla obsługi komunikacyjnej planowanej zabudowy. Łączna powierzchnia nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę wynosi 78,72 ha. W tej kategorii zmian największą powierzchnię zajmują tereny przeznaczone pod zabudowę zagrodową (35,14 ha). Nieco mniej jest terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniowo-usługową (24,92 ha) i pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną (16,55 ha). Planowane rozszerzenia terenów zabudowy będą się odbywać kosztem dotychczasowych terenów rolnych. W projekcie planu nie przewiduje się uszczuplenia terenów leśnych. Nowe tereny zabudowy wyznaczono w sąsiedztwie terenów uprzednio przeznaczonych pod zabudowę, na zasadzie kontynuacji rozwoju istniejących terenów osadniczych.

13.3. Skumulowane oddziaływania na środowisko projektu planu i dotychczas obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

Omówione powyżej ustalenia projektu planu będą na etapie realizacji funkcjonować łącznie z ustaleniami pozostałych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które pozostaną bez zmian. Oddziaływania na środowisko wynikające z realizacji omawianego planu będą mieć charakter skumulowany to znaczy będą generowane łącznie przez przedsięwzięcia i działalności istniejące i aktualnie realizowane na podstawie omawianego projektu planu we wszystkich 16 obszarach objętych planem oraz przez działania człowieka które będą realizowane na podstawie ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, które nie ulegną zmianom. Potencjalny zakres oddziaływań skumulowanych w przypadku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest nieporównanie szerszy niż w przypadku pojedynczego przedsięwzięcia. Dlatego o ile w przypadku pojedynczego przedsięwzięcia analiza oddziaływań skumulowanych powinna obejmować wszystkie oddziaływania generowane przez przedsięwzięcie w połączeniu z oddziaływaniami tego samego typu, pochodzą-

cymi od wszystkich sąsiadujących z nim przedsięwzięć, o tyle w przypadku niniejszej prognozy analizą objęto najbardziej prawdopodobne skumulowane oddziaływania wynikające z realizacji omawianego projektu planu oraz pozostałych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w gminie Dukla.

Podstawowym efektem skumulowanym dotychczasowych planów i omawianego projektu planu są łączne rozmiary obszarów przeznaczonych do zainwestowania, które według projektu planu powiększą się o 78,72 ha. Rozmieszczenie, rozmiary i sposób zagospodarowania tych obszarów w głównej mierze determinują pozostałe skumulowane oddziaływania na środowisko. Rozmieszczenie nowych obszarów zainwestowania jest kontynuacją dotychczasowego rozwoju układu osadniczego miejscowości Cergowa i Jasionka. Jest to korzystne dla zachowania zwartości terenów otwartych gminy to jest terenów rolnych i leśnych. Kontynuacja rozwoju dotychczasowego układu osadniczego ma również tą zaletę że nie wymaga budowy nowych szlaków komunikacyjnych pomiędzy miejscowościami a obsługa komunikacyjna jednostek osadniczych będzie się odbywać przez rozbudowę lokalnych układów komunikacyjnych. Nie będą zatem powstawać w terenach otwartych nowe bariery utrudniające migrację zwierząt, których oddziaływanie kumulowałoby się z barierami istniejącymi i powodowałoby osłabienie spójności i integralności obszarów chronionych.

Nieuniknionym skumulowanym oddziaływaniem będzie wzrost zapotrzebowania na wodę i wzrost ilości ścieków tudzież odpadów powstających w miejscowościach Cergowa i Jasionka. W skali gminy szacuje się na podstawie aktualnych tendencji demograficznych stabilizację liczby mieszkańców na poziomie około 16000. Ograniczony zakres omawianego projektu planu nie daje podstaw do zmiany tych szacunków. Można zatem przewidywać że istniejący system gospodarki odpadami jest w stanie przyjąć i unieszkodliwić odpady powstające w nowych terenach zabudowy.

Trochę inaczej, w skali gminy, wygląda sytuacja w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków. Mimo intensywnej rozbudowy, dotychczas zbiorowe systemy odprowadzania i oczyszczania ścieków obejmują obecnie swoim zasięgiem miasto Dukla i zlokalizowane w jego pobliżu miejscowości Cergowa, Jasionka i Nadole oraz położoną na północy gminy miejscowość Równe. Tak więc, w przypadku przedmiotowego planu miejscowego, skala skumulowanych oddziaływań na środowisko w tym zakresie nie będzie znacząco większa od dotychczasowych oddziaływań..

Zagrożenie dla jakości wód Jednolitej Części Wód Podziemnych nr 151 oraz Jednolitej Części Wód Powierzchniowych Jasionka (kod PLRW2000122184549) wynika z dysproporcji pomiędzy istniejącą i planowaną zabudową, a wyposażeniem terenów zabudowy w systemy zaopatrzenia w wodę i w systemy kanalizacyjne odprowadzające ścieki do oczyszczalni. Z tego względu słuszne jest priorytetowe traktowanie rozbudo-

wy istniejących i budowy nowych systemów kanalizacyjnych, odprowadzających ścieki do oczyszczalni, w pozostałych miejscowościach gminy.

Nie ma podstaw do przewidywania znaczącego negatywnego skumulowanego oddziaływania ustaleń planu na drożność korytarzy ekologicznych na terenie gminy Dukła. Złożyło się na to konsekwentne utrzymywanie w opracowaniach planistycznych przerw w zabudowie pomiędzy miejscowościami umożliwiającymi migrację dużych zwierząt lądowych.

14. Przewidywane, znaczące oddziaływania na środowisko w wyniku realizacji postanowień miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

14.1. Różnorodność biologiczna

Realizacja ustaleń omawianego projektu planu pociągnie za sobą nieuniknioną zmianę warunków siedliskowych na terenach przeznaczonych do zainwestowania. Biorąc pod uwagę fakt, iż zmiany sposobu użytkowania będą dotyczyły dotychczasowych terenów rolnych można przewidywać, iż zmiany warunków siedliskowych polegać będą na długoterminowym uszczupleniu terenów zajmowanych dotychczas przez zbiorowiska łąk i pastwisk oraz zbiorowiska segetalne, na rzecz terenów zabudowanych pozbawionych roślinności oraz ogrodów i zieleni przydomowej. Natomiast krótkoterminowym, odwracalnym efektem będzie przepłoszenie zwierzyny z terenów sąsiadujących z działkami, na których będą wznoszone budynki, w związku z pracą maszyn budowlanych i zwiększonym ruchem pojazdów ciężarowych w trakcie budowy.

Analizując rozmieszczenie projektowanych nowych terenów zainwestowania można stwierdzić, że realizacja ustaleń planu w tym zakresie nie będzie mieć znaczącego negatywnego wpływu na różnorodność biologiczną terenów gminy Dukła. Składają się na to następujące cechy projektu planu:

- projektowanie nowych terenów zabudowy na zasadzie kontynuacji i uzupełniania istniejącego układów osadniczych miejscowości Cergowa i Jasionka;
- zachowanie rozległych terenów rolnych z zadrzewieniami w północnej i w południowej części miejscowości Cergowa i Jasionka;
- zachowanie pasm zieleni w otoczeniu koryta Jasiołki oraz innych małych cieków wodnych;
- utrzymanie korytarza ekologicznego pomiędzy miejscowościami Cergowa, Nowa Wieś, Lipowica.

14.2. Ludzie

Realizacja ustaleń omawianego Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Cergowa Jasionka - 2 stworzy szerokie możliwości poprawy warunków życia ludności przede wszystkim poprzez wyznaczenie nowych terenów zabudowy mieszkaniowej. W obszarach planu nr 1 i 5 fragmenty projektowanych nowych terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz zabudowy zagrodowej w obszarze nr 11 znajdują się w granicach terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi. Z tego względu szczególnie istotna jest konsekwentna realizacja ustaleń planu dotyczących stosowania rozwiązań technicznych minimalizujących straty i zagrożenie w przypadku wystąpienia ruchów masowych ziemi jak również ustaleń dotyczących wykonywania dokumentacji geotechnicznej, a w razie potrzeby również dokumentacji geologiczno-inżynierskiej dla potrzeb posadowienia obiektów budowlanych oraz stosowania wynikających z tych dokumentacji zaleceń.

Obszar nr 14 znajduje się prawie w całości w strefie sanitarnej do 50 m od istniejącego cmentarza. Obszar nr 15 jest częściowo położony w strefie sanitarnej do 50 m od istniejącego cmentarza i w analogicznej strefie od planowanego cmentarza w Jasionce. Natomiast obszar nr 13 znajduje się w strefie sanitarnej do 50 m od planowanego cmentarza w Jasionce. W związku z tym planowane zagospodarowanie tych obszarów wymaga odrębnego omówienia. Obydwa cmentarze znajdują się pomiędzy potokami Jasionka i jej dopływem na terenie lekko nachylonym ku północnemu zachodowi. Według dostępnych informacji nie wykonano tu badań hydrogeologicznych zgodnie z § 2, ust. 1 Rozporządzenia Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 roku *w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze*. W związku z tym brak dokładnych informacji o głębokości zalegania zwierciadła wód podziemnych oraz o kierunku spadku wód podziemnych. Ustalenia projektu planu dla obszarów nr 13, 14 i 15 uwzględniają wymogi sanitarne obowiązujące w strefach do 50 i do 150 m.

Obszar nr **13** jest przeznaczony w projekcie planu pod zabudowę mieszkaniowo-usługową i jest oznaczony na rysunku planu symbolem **7.12MU**. Teren 7.12MU został wyznaczony, zgodnie z obecnie obowiązującym Studium Uwarunkowań i kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Dukla, w ramach terenu oznaczonego na rysunku studium symbolem 7.3RM1. W ustaleniach tekstowych studium, dla terenów RM1, przewidziano między innymi następujące zapisy: *„Tereny zabudowy zagrodowej, z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej (RM1). Obejmują istniejące i projektowane tereny zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej. Dla terenów RM1 ustala się następujące kierunki roz-*

woju przestrzennego: *W zakresie funkcji, rodzaju zabudowy oraz kształtowania układu urbanistycznego: w terenach RM1 dopuszcza się wyodrębnienie w ramach ustaleń planów miejscowych terenów o dopuszczonej lokalizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej; w terenach RM1 dopuszcza się wyodrębnienie w ramach ustaleń planów miejscowych terenów o dopuszczonej lokalizacji zabudowy usługowej (w tym usług publicznych).* Ze względu na położenie w strefach sanitarnych planowanego cmentarza w Jasionce w obszarze nr 13 wyznaczono nieprzekraczalną linię zabudowy od cmentarza w odległości 50 m od cmentarza. Pomiedzy ta linią a cmentarzem obowiązuje bezwzględny zakaz realizacji budynków mieszkalnych, zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego i zakładów przechowujących artykuły żywności. Równocześnie w strefie do 150 m od cmentarza w ustaleniach planu dla obszaru nr 13 wprowadzono nakaz podłączenia zabudowy do zbiorowego systemu zaopatrzenia w wodę. Istniejące wyposażenie terenu w systemy zaopatrzenia w wodę zaopatrywane z ujęć położonych w odległości od cmentarza większej niż 500 m pozwala na realizację tego nakazu.

Obszar nr 14 za wyjątkiem północno-wschodniego krańca znajduje się w strefie sanitarnej do 50 m od istniejącego cmentarza w Jasionce. Według ustaleń projektu planu jest on przeznaczony pod zabudowę usługową i jest oznaczony na rysunku planu symbolem **7.1U**. Teren 7.1U został wyznaczony, zgodnie z obecnie obowiązującym Studium Uwarunkowań i kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Dukła, w ramach terenu oznaczonego na rysunku studium symbolem 7.10RM1. W ustaleniach tekstowych studium, dla terenów RM1, przewidziano między innymi następujące zapisy: *„Tereny zabudowy zagrodowej, z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej (RM1). Obejmują istniejące i projektowane tereny zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej. Dla terenów RM1 ustala się następujące kierunki rozwoju przestrzennego: W zakresie funkcji, rodzaju zabudowy oraz kształtowania układu urbanistycznego: w terenach RM1 dopuszcza się wyodrębnienie w ramach ustaleń planów miejscowych terenów o dopuszczonej lokalizacji zabudowy usługowej (w tym usług publicznych).* Nie dopuszcza się tu wznoszenia zabudowy mieszkaniowej. Natomiast dla zabudowy usługowej wyznaczono nieprzekraczalną linię zabudowy w odległości 50 m od cmentarza. Pomiedzy tą linią a cmentarzem wprowadzono bezwzględny zakaz realizacji, zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego i zakładów przechowujących artykuły żywności. Równocześnie wprowadzono dla strefy sanitarnej do 150 m od cmentarza nakaz podłączenia zabudowy do zbiorowego systemu zaopatrzenia w wodę. Istniejące wyposażenie terenu w systemy wodociągowe zaopatrywane z ujęć położonych w odległości od cmentarza większej niż 500 m pozwala na realizację tego nakazu.

Obszar nr 15 jest największy spośród obszarów planu sąsiadujących z cmentarzami. W strefach sanitarnych istniejącego i planowanego cmentarza w Jasionce znajduje się tylko północno-zachodnia część tego obszaru. W strefie sanitarnej do 50 m od istniejącego i od planowanego cmentarza w Jasionce znajduje się większość konturu oznaczonego na rysunku planu symbolem **7.2U**. Teren 7.2U został wyznaczony, zgodnie z obecnie obowiązującym Studium Uwarunkowań i kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Dukła, w ramach terenu oznaczonego na rysunku studium symbolem 7.9RM1. W ustaleniach tekstowych studium, dla terenów RM1, przewidziano między innymi następujące zapisy: *„Tereny zabudowy zagrodowej, z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej (RM1). Obejmują istniejące i projektowane tereny zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej. Dla terenów RM1 ustala się następujące kierunki rozwoju przestrzennego: W zakresie funkcji, rodzaju zabudowy oraz kształtowania układu urbanistycznego: w terenach RM1 dopuszcza się wyodrębnienie w ramach ustaleń planów miejscowych terenów o dopuszczonej lokalizacji zabudowy usługowej (w tym usług publicznych).”*. Jest to fragment obszaru nr 15 przeznaczony pod zabudowę usługową, w granicach którego nie dopuszcza się realizacji budynków mieszkalnych. W ustaleniach projektu planu dla tego konturu wyznaczono dla zabudowy usługowej nieprzekraczalną linię zabudowy w odległości 50 m od obu cmentarzy (istniejącego i planowanego). Pomędzy tą linią a cmentarzami wprowadzono bezwzględny zakaz realizacji, zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego i zakładów przechowujących artykuły żywności. Dla strefy sanitarnej do 150 m od cmentarza, w której znajduje się cały kontur 7.2U wprowadzono nakaz podłączenia zabudowy do zbiorowego systemu zaopatrzenia w wodę. Istniejące wyposażenie terenu w systemy wodociągowe zaopatrywane z ujęć położonych w odległości od cmentarza większej niż 500 m pozwala na realizację tego nakazu. Ponadto w strefie sanitarnej do 150 m od cmentarzy ale w odległości większej niż 50 m od nich znajduje się w całości kontur oznaczony symbolem **7.13MU** przeznaczony pod zabudowę mieszkaniowo-usługową oraz w większości kontur oznaczony symbolem **7.13RM** przeznaczony pod zabudowę zagrodową. Obydwa te kontury wchodzi w skład obszaru planu nr 15. Teren 7.13MU został wyznaczony, zgodnie z obecnie obowiązującym Studium Uwarunkowań i kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Dukła, w ramach terenu oznaczonego na rysunku studium symbolem 7.9RM1. W ustaleniach tekstowych studium, dla terenów RM1, przewidziano między innymi następujące zapisy: *„Tereny zabudowy zagrodowej, z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej (RM1). Obejmują istniejące i projektowane tereny zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej. Dla terenów RM1 ustala się następujące kierunki roz-*

woju przestrzennego: W zakresie funkcji, rodzaju zabudowy oraz kształtowania układu urbanistycznego: w terenach RM1 dopuszcza się wyodrębnienie w ramach ustaleń planów miejscowych terenów o dopuszczonej lokalizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej; w terenach RM1 dopuszcza się wyodrębnienie w ramach ustaleń planów miejscowych terenów o dopuszczonej lokalizacji zabudowy usługowej (w tym usług publicznych).”. W projekcie planu wprowadzono dla nich w zasięgu strefy sanitarnej do 150 m od cmentarzy nakaz podłączenia zabudowy do zbiorowego systemu wodociągowego. Również w tym przypadku istniejące wyposażenie terenu w systemy wodociągowe zaopatrywane z ujęć położonych w odległości od cmentarza większej niż 500 m pozwala na realizację tego nakazu.

Tak więc zawarte w omawianym projekcie planu ustalenia dotyczące zagospodarowania stref sanitarnych cmentarzy są zgodne z obowiązującymi wymogami Rozporządzenia Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 roku *w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze*.

Należy jednakże zwrócić uwagę na konieczność wykonania dokumentacji hydrogeologicznej dla planowanego cmentarza w Jasionce. Teren tego cmentarza znajduje się poza obszarem omawianego planu. Został on wyznaczony w dotychczasowym planie. Wyniki badań hydrogeologicznych przesądzą o słuszności wskazania tej lokalizacji i pośrednio będą mieć decydujące znaczenie dla zagospodarowania terenów w otoczeniu planowanego cmentarza.

14.3. Zwierzęta

Spośród ustaleń projektu planu najistotniejszy wpływ na warunki bytowania zwierząt dziko żyjących będą mieć projektowane rozszerzenia terenów przeznaczonych do zainwestowania.

Rozszerzanie terenów zainwestowania pociąga za sobą, jako nieuchronną konsekwencję długotrwałe uszczuplenie terenów biologicznie czynnych stanowiących miejsce bytowania i żerowania pewnej ilości zwierząt dziko żyjących. Równocześnie wznoszenie budynków na działkach przeznaczonych pod zabudowę spowoduje krótkotrwałe, odwracalne przepłoszenie zwierzyny z sąsiedztwa działek objętych robotami budowlanymi w związku z pracą maszyn budowlanych i zwiększonym ruchem pojazdów ciężarowych. Na etapie opracowania planu można przewidywać, iż rozmiary i rozmieszczenie projektowanych nowych terenów zainwestowania nie pociągnie za sobą ryzyka znaczącego wpływu na warunki bytowania rzadkich, chronionych gatunków zwierząt, w tym ptaków objętych strefową ochroną gniazd i nietoperzy oraz na warunki bytowania zwierzyny łownej.

Składają się na to następujące cechy projektu planu:

- koncentracja nowoprojektowanych terenów zainwestowania w sąsiedztwie istniejącej zabudowy miejscowości Cergowa i Jasionka;
- wyznaczenie nowych terenów zainwestowania poza obszarami leśnymi;
- zapewnienie 40% udziału powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki budowlanej w terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy mieszkaniowo-usługowej oraz zabudowy zagrodowej.

Rezygnacja z możliwości budowy elektrowni wiatrowych w terenach rolnych ma o tyle wpływ na świat zwierząt że pozwala uniknąć ewentualnej kolizji z trasami przelotów ptactwa.

14.4. Rośliny

Realizacja ustaleń omawianego projektu planu spowoduje nieuchronne zniszczenie roślinności w związku z realizacją nowej zabudowy na terenach przeznaczonych na ten cel w projekcie planu.

Będzie to dotyczyć łącznie terenów o powierzchni nieco ponad 78,7 ha. Dotychczas tereny te pokryte są głównie pospolitą roślinnością użytków rolnych i roślinnością ruderalną. Nie ma informacji o występowaniu na tych terenach ważnych stanowisk roślin chronionych. Na terenach nowej zabudowy trwałe zniszczenie szaty roślinnej nastąpi jedynie w miejscach lokalizacji budynków, dróg oraz innych obiektów budowlanych. Natomiast w otoczeniu tych obiektów szata roślinna zostanie odtworzona głównie w formie ogrodów przydomowych oraz zieleni urządzonej. Korzystnym elementem jest wprowadzenie do projektu planu wskaźników określających minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działek budowlanych. W terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN), zabudowy mieszkaniowo-usługowej (MU) oraz zabudowy zagrodowej (RM) wskaźnik ten wynosi 40%. Projektowane nowe tereny zabudowy nie obejmują terenów leśnych.

14.5. Wody

Realizacja omawianego projektu planu oznaczać będzie możliwość powstania zabudowy, głównie mieszkaniowej jednorodzinnej i mieszkaniowo-usługowej oraz zabudowy zagrodowej na nowo wyznaczonych obszarach o powierzchni 78,72 ha. Powstanie zabudowy mieszkaniowej będzie związane z powstaniem nowych gospodarstw domowych. Ich funkcjonowanie będzie mieć wpływ na stosunki wodne gminy, ponieważ będą one zużywać wodę pitną oraz będą wytwarzać ścieki komunalne. Ponadto

na projektowanych terenach nowej zabudowy usługowej i mieszkaniowo-usługowej może powstać pewna ilość nowych zakładów usługowych, które będą wytwarzać pewną ilość ścieków przemysłowych. Ścieki te mogą być odprowadzane do zbiorczego gminnego systemu kanalizacyjnego łącznie ze ściekami komunalnymi pod warunkiem spełnienia wymagań określonych w Rozporządzeniu Ministra Budownictwa z dnia 14 lipca 2006 roku *w sprawie sposobu realizacji obowiązków dostawców ścieków przemysłowych oraz warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych* (Dz. U. z 2016 r., poz. 1757 z późn. zm.). Przyjmując dla wszystkich projektowanych typów zabudowy uśredniony wskaźnik około 400 m² terenów do zainwestowania na 1 mieszkańca można szacować, iż na terenach wskazanych w projekcie planu do zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowo-usługowej i zagrodowej może zamieszkać około 1970 osób. Przyjmując jednostkowe zapotrzebowanie na wodę w ilości 80 dm³/M/d, łączne średnie zapotrzebowanie na wodę może wzrosnąć o około 157 m³/dobę. Powyższe wyliczenie dotyczy sytuacji, w której nowe tereny zostaną w całości zabudowane zgodnie z planowanym przeznaczeniem. Biorąc pod uwagę dotychczasowy stopień wykorzystania w gminie Dukla terenów przeznaczonych do zainwestowania, jako bardziej prawdopodobny można przyjąć wariant, w którym w okresie najbliższych 10 - 15 lat nowe tereny zostaną zabudowane w około 60 %. To oznaczałoby wzrost średniego zapotrzebowania na wodę o około 95 m³/dobę i zbliżony wzrost ilości powstających ścieków komunalnych. Na większości obszarów planu wyznaczono nowe tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej, dla których zabudowa usługowa nieuciążliwa stanowi przeznaczenie podstawowe terenu na równi z zabudową mieszkaniową jednorodziną. Oznacza to możliwość powstawania w tych terenach ścieków przemysłowych oprócz ścieków komunalnych pochodzących z zabudowy mieszkaniowej. Ścieki te mogą być odprowadzane do systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków pod warunkiem spełnienia wymogów określonych w Rozporządzeniu Ministra Budownictwa z dnia 14 lipca 2006 roku *w sprawie sposobu realizacji obowiązków dostawców ścieków przemysłowych oraz warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych*.

Zasoby wodne gminy Dukla są wystarczające dla pokrycia planowanego wzrostu zapotrzebowania na wodę. Dotyczy to zarówno wód podziemnych występujących w aluwiach doliny Jasiołki jak i wód powierzchniowych rzeki Jasiołki. Niezbędna jest jednak konsekwentna rozbudowa systemu wodociągowego w miarę realizacji planu.

Także funkcjonujący w tym obszarze zbiorowy system odprowadzania i oczyszczania ścieków, który obejmuje obecnie swoim zasięgiem miasto Dukla i sąsiednie miejscowości Cergowa, Jasionka i Nadole, będzie w stanie przyjąć, przetransportować i oczyścić nowo powstałe ścieki na obszarze przedmiotowego planu miejscowego. Po-

dobnie jak w przypadku zaopatrzenia w wodę, tak i w tym przypadku, niezbędna i kluczowa dla ochrony stanu środowiska przyrodniczego oraz szeroko rozumianej jakości życia mieszkańców gminy, będzie sukcesywna jego rozbudowa wraz z zabudowywaniem nowych terenów przeznaczonych pod zainwestowanie w tym planie.

Oceniając, według wskaźników wymienionych w załączniku nr 1 do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2011 roku w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych potencjalny wpływ realizacji omawianego planu na stan jednolitych części wód powierzchniowych „Jasiołka od Panny do Chlebianki” (PLRW2000142184599) oraz „Jasionka” (kod PLRW2000122184549) można przewidywać iż realizacja ustaleń omawianego planu nie będzie mieć znaczącego wpływu na wskaźniki charakteryzujące elementy hydromorfologiczne cieków wodnych to jest reżim hydrologiczny, ciągłość cieku i warunki morfologiczne.

14.6. Powietrze

Realizacja nowej zabudowy w wyniku realizacji omawianego projektu planu będzie mieć niewielki wpływ, na jakość powietrza. Polegać on będzie na emisji do atmosfery pewnej ilości zanieczyszczeń gazowych i pyłowych w wyniku spalania paliw dla celów ogrzewania budynków oraz przygotowania posiłków. Na etapie niniejszej prognozy nie sposób dokładnie obliczyć wielkości emisji gdyż nie są znane rodzaje paliw, które będą stosowane dla celów grzewczych. Najkorzystniejszym dla środowiska byłoby wykorzystanie gazu. Wyposażenie obszaru gminy w sieci gazowe pozwala na to. Jednakże o wyborze mediów grzewczych decydować będą indywidualni właściciele budynków kierując się głównie relacjami cenowymi pomiędzy poszczególnymi rodzajami paliw.

Realizacja nowej zabudowy spowoduje również krótkoterminowe, przejściowe negatywne oddziaływanie na jakość powietrza w związku z emisją zanieczyszczeń gazowych i pyłowych w wyniku pracy maszyn budowlanych oraz w wyniku zwiększonego natężenia ruchu drogowego w związku z transportem materiałów budowlanych.

14.7. Powierzchnia ziemi

Wpływ realizacji omawianego planu na powierzchnię ziemi będzie ograniczony do nowych obszarów zainwestowania wyznaczonych w projekcie planu.

Zmiany powierzchni ziemi będą wynikiem robót ziemnych związanych ze wzniesieniem budynków oraz z budową dróg.

Nieuniknioną konsekwencją realizacji zabudowy będzie zniszczenie pokrywy glebowej w miejscach posadowienia budynków. Zgodnie z ustaleniami omawianego projektu planu powierzchnia nowych terenów przeznaczonych do zainwestowania wynosi około 78,7 ha.

Skala możliwych przekształceń powierzchni ziemi w związku z realizacją zabudowy jest również uzależniona od przyjętych wskaźników maksymalnej powierzchni zabudowy. Zarówno dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN) jak i dla terenów zabudowy mieszkaniowo usługowej (MU) maksymalna powierzchnia zabudowy nie może przekraczać 40 % powierzchni działki budowlanej. Dla zabudowy zagrodowej (RM) ten sam wskaźnik wynosi 30 %. Biorąc pod uwagę planowaną skalę zabudowy nie ma podstaw do przewidywania znaczących zmian w rzeźbie terenu w wyniku wznoszenia budynków.

14.8. Krajobraz

Ocena walorów krajobrazu przy istniejącym i projektowanym zagospodarowaniu terenu jest zawsze obarczona pewną dozą subiektywizmu. W opinii autorów prognozy lokalizacja nowych obszarów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowo-usługowej i zagrodowej a także obiektów usługowych w połączeniu z ustaleniami projektu zmiany planu dotyczącymi kształtowania zabudowy, jej intensywności oraz minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, pozwalają na harmonijne wkomponowanie nowej zabudowy w krajobraz gminy Dukla.

Natomiast rezygnacja z możliwości budowy elektrowni wiatrowych w terenach rolnych w północnej części miejscowości Cergowa i Jasionka pozwoli uniknąć dysharmonijnych zmian w krajobrazie, które byłyby nieuchronne w przypadku budowy farm wiatrowych.

14.9. Klimat

Realizacja nowej zabudowy na terenach uprzednio użytkowanych rolniczo pociąga za sobą pewne zmiany klimatu lokalnego. Są to zmiany wartości albedo oraz deformacje prędkości i kierunku wiatru w związku z lokalizacją budynków. Realizacja budynku powoduje również zmiany warunków nasłonecznienia w jego otoczeniu. Skala projektowanych zmian w użytkowaniu terenu oraz zawarte w projekcie planu ograniczenia dotyczące intensywności zabudowy, a także wymogi w zakresie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki budowlanej pozwalają przewidywać, iż nie będą to zmiany znaczące dla warunków życia mieszkańców gminy

Dukla. Nowe ustalenia dla terenów rolnych nie dopuszczające budowy elektrowni wiatrowych nie będą mieć znaczącego wpływu na klimat.

14.10. Zasoby naturalne

W granicach obszaru planu nie ma udokumentowanych złóż surowców mineralnych. W związku z tym ustalenia planu można określić jako neutralne z punktu widzenia oddziaływania na zasoby naturalne.

14.11. Zabytki

W granicach obszarów objętych planem ani w ich bezpośrednim sąsiedztwie nie ma obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków. Znajduje się natomiast jeden obiekt wpisany do gminnej ewidencji zabytków. Jest nim zabytkowa kapliczka z końca XIX wieku zlokalizowana na posesji nr 76 w Cergowej. W ustaleniach projektu planu zawarto zasady jej ochrony. W związku z tym ustalenia planu można określić jako neutralne z punktu widzenia oddziaływania na obiekty zabytkowe.

14.12. Dobra materialne

Omawiany projekt planu tworzy nowe możliwości realizacji budynków, obiektów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej i związanych z nimi innych dóbr materialnych. Analizując rozmieszczenie projektowanych nowych terenów zainwestowania można stwierdzić, iż w zdecydowanej większości projektowane tereny zabudowy znajdują się poza zasięgiem zidentyfikowanych zagrożeń naturalnych tj. powodzi i osuwisk. Jedynie niewielkie fragmenty (uwidocznione na mapie prognozy) obszarów planu nr 1 i 5 przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną oraz zabudowę zagrodową w obszarze nr 11 znajdują się w granicach terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi. W związku z tym szczególnie istotna jest konsekwentna realizacja ustaleń planu dotyczących stosowania rozwiązań technicznych minimalizujących straty i zagrożenie w przypadku wystąpienia ruchów masowych ziemi jak również ustaleń dotyczących wykonywania dokumentacji geotechnicznej, a w razie potrzeby również dokumentacji geologiczno-inżynierskiej dla potrzeb posadowienia obiektów budowlanych oraz stosowania wynikających z tych dokumentacji.

15. Przewidywane oddziaływania wynikające z realizacji projektu planu na formy ochrony przyrody znajdujące się na terenie gminy

15.1. Obszar Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego

Obszar Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego obejmuje wszystkie obszary objęte planem. W granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu obowiązują zakazy wymienione w uchwale Nr XLVIII/997/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 23 czerwca 2014 roku *w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego*. Ustalenia projektu planu nie naruszają obowiązujących tu zakazów dotyczących lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko gdyż ta sama uchwała Sejmiku Województwa Podkarpackiego dopuszcza możliwość lokalizacji takich przedsięwzięć pod warunkiem, iż przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znaczącego negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu. A zatem decydujące znaczenie dla możliwości realizacji takich przedsięwzięć będą mieć wyniki odrębnych postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko poszczególnych przedsięwzięć. Omawianego projektu planu nie zawiera ustaleń przeznaczających tereny pod lokalizację konkretnych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Odrębnym zagadnieniem jest obowiązujący w *Obszarze Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego* zakaz *likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych*. Malejące zainteresowanie uprawą roli na gruntach o niskiej przydatności rolniczej sprawiło, iż spontaniczne zarastanie gruntów rolnych roślinnością krzewiastą i drzewiastą jest zjawiskiem powszechnym na terenie całej gminy Dukla, w tym również w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego. Konsekwencją tego naturalnego procesu jest powszechne występowanie zadrzewień na odłogowanych gruntach rolnych. W ustaleniach omawianego projektu planu uwzględniono powyższy zakaz w zakresie, w jakim pozwalają na to ograniczone możliwości miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Tak więc zapewniono ochronę zadrzewień nadwodnych zachowując wolne od zabudowy pasma terenów zielonych wzdłuż cieków wodnych. W terenach przeznaczonych do zainwestowania wprowadzono wymogi zachowania minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działek budowlanych. Pozwala to na uniknięcie likwidacji zadrzewień śródpolnych, które znajdują się w terenach przeznaczonych do zainwestowania i ich przekształcenie w zieleń przydomową. Przyjęte

w ustaleniach projektu planu minimalne szerokości dróg w liniach rozgraniczających pozwalają na zachowanie zadrzewień przydrożnych tam gdzie pozwalają na to wymogi bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Należy jednakże zaznaczyć, że ustalenia planu nie mają większego wpływu na zachowania użytkowników przestrzeni, które nie są regulowane przepisami dotyczącymi zagospodarowania przestrzennego (np. usuwanie zadrzewień powstających spontanicznie na sporadycznie użytkowanych gruntach rolnych) jak również nie mają wpływu na procesy naturalne zachodzące w przestrzeni gminy (np. sukcesja roślinności leśnej na odłogowane grunty rolne).

Ustalenia projektu planu nie naruszają również zakazu, *lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek: Wisłoka, Jasiołka, Osława, Wisłok, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej, przy czym dla sztucznych zbiorników wodnych za linię brzegową uważa się linię wody przy maksymalnej rzędnej piętrzenia wody w zbiorniku*, ponieważ projektowane tereny zabudowy położone w odległości od brzegu Jasiołki mniejszej niż 100 m zostały wyznaczone zgodnie ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego obowiązującym w dniu 20 listopada 2010 roku, a zgodnie z § 3 ust. 2 powyższej uchwały zakaz ten nie narusza lokalizacji obiektów budowlanych wskazanych w: studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i ostatecznych decyzjach administracyjnych, obowiązujących w dniu 20 listopada 2010 roku.

15.2. Obszary Natura 2000

Obszar „**Jasiołka**” – PLH 180011 obejmuje odcinek rzeki Jasiołki wraz z jej doliną. Obszary planu nr 1, 3, 4 i 9 przylegają do jego granic. Granice obszarów nr 1 i 3 dostosowano do zasięgu obszarów szczególnego zagrożenia powodzią. A zatem cenne przyrodniczo tereny zalewowe Jasiołki znajdują się poza obszarami planu. W obszarze nr 4 w części przylegającej do granicy obszaru Natura 2000 pozostawiono w stanie wolnym od zainwestowania ujściowy odcinek potoku Jasionka wraz z otoczeniem. Obszar planu nr 9 sąsiaduje wzdłuż granicy obszaru Natura 2000 z terenem ośrodka rekreacyjnego urządzonego na terenie wyrobiska poźwirowego. W części sąsiadującej z obszarem Natura 2000 obszar nr 9 przeznaczono pod zabudowę zagrodową. A zatem obszar nr 9 sąsiaduje z terenem zainwestowanym w granicach obszaru Natura 2000.

Biorąc powyższe przesłanki pod uwagę można stwierdzić że projekt planu nie niesie za

sobą zagrożeń dla celów ochrony i dla integralności obszaru Natura 2000 „Jasiołka”. Obszar ten posiada plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 4 lipca 2014 roku. Plan ten zawiera jedno wskazanie dotyczące zmiany w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dukla. W przypadku zmiany tego planu należy dopisać informację, że realizacja zbiornika wodnego „Trzciana” na Jasiołce może z dużym prawdopodobieństwem, wpłynąć znacząco negatywnie na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 „Jasiołka”, w związku z czym konieczne będzie uprzednie wykonanie oceny oddziaływania na środowisko i obszar Natura 2000. Wskazanie to nie dotyczy obszaru planu, który znajduje się w znacznej odległości od planowanego zbiornika wodnego.

15.3. Pozostałe formy ochrony przyrody

Ze względu na znaczną odległość i ograniczony zakres omawianego planu nie ma podstaw do przewidywania znaczącego negatywnego oddziaływania na pozostałe formy ochrony przyrody na obszarze gminy Dukla ani poza jej obszarem.

16. Rozwiązania eliminujące, ograniczające lub kompensujące negatywne oddziaływania na środowisko

Omawiany projekt planu zawiera szereg rozwiązań eliminujących i ograniczających negatywne oddziaływania na środowisko. Część z nich jest zawarta bezpośrednio w jego ustaleniach, część zaś wynika pośrednio z usytuowania i zasięgu obszaru planu oraz z zakresu merytorycznych ustaleń. Są to:

- w zakresie ochrony bioróżnorodności są to:
 - zachowanie integralności obszarów chronionych na podstawie ustawy o *ochronie przyrody*,
 - utrzymanie istniejących obszarów leśnych,
 - zachowanie korytarzy ekologicznych,
 - w terenach przeznaczonych do zainwestowania zachowanie znacznego udziału powierzchni biologicznie czynnych;
- w zakresie ochrony krajobrazu:
 - rezygnacja z możliwości budowy elektrowni wiatrowych w terenach rolnych,
 - ograniczenie gabarytów zabudowy mieszkaniowej i usługowej,
 - wyznaczenie nowych obszarów zabudowy na zasadzie kontynuacji i uzupełniania istniejących układów osadniczych;
- w zakresie pozostałych elementów środowiska:

- wyeliminowanie potencjalnego zagrożenia hałasem w wyniku rezygnacji z możliwości budowy elektrowni wiatrowych,
- zachowanie wymogów obowiązujących w strefach sanitarnych cmentarzy 50 m i 150 m.

Istnieją również możliwości działań kompensujących nieuchronne negatywne oddziaływanie na środowisko, które nie są regulowane ustaleniami planu. Można do nich zaliczyć:

- oddzielne składowanie warstwy humusowej gleby w przypadku robót ziemnych w terenach przeznaczonych do zainwestowania i jej wykorzystanie do rekultywacji innych terenów;
- poprawa walorów siedliskowych trwałych użytków zielonych (łąki i pastwiska) poprzez zabiegi agrotechniczne.

17. Propozycje rozwiązań alternatywnych do zawartych w projekcie planu

Ustalenia omawianego projektu planu uwzględniają uwarunkowania przyrodnicze i kulturowe obszaru oraz aktualne tendencje w zmianach sposobu użytkowania terenów. Dotyczy to głównie:

- zachowania walorów obszarów chronionych na podstawie ustawy o ochronie przyrody;
- zachowania głównych korytarzy ekologicznych.

Ustalenia projektu planu są zgodne z ustaleniami Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dukla.

W szczególności utrzymano przyjęte w studium zasady wyposażenia w systemy odprowadzania i oczyszczania ścieków. W związku z tym nie jest uzasadnione formułowanie na etapie niniejszej prognozy propozycji alternatywnych rozwiązań w tym zakresie.

Jako potencjalne rozwiązanie alternatywne można również rozpatrywać taki wariant projektu planu, w którym projektowane zagospodarowanie terenu jest całkowicie zgodne z predyspozycjami określonymi w opracowaniu ekofizjograficznym. W opracowaniu tym wyszczególniono następujące kategorie predyspozycji funkcjonalno przestrzennych:

- **Obszary predysponowane do pełnienia funkcji przyrodniczych,**
- **Obszary predysponowane do pełnienia funkcji przyrodniczych oraz do rozwoju gospodarki leśnej i niektórych dziedzin rolnictwa,**
- **Obszary predysponowane do rozwoju rolnictwa,**

- **Obszary predysponowane do rozwoju funkcji rolnictwa i osadnictwa,**
- **Obszary predysponowane do rozwoju osadnictwa i obiektów obsługi ruchu turystycznego,**
- **Obszary predysponowane do rozwoju powierzchniowej eksploatacji surowców mineralnych,**
- **Obszary predysponowane do wykorzystania energii wiatru dla celów produkcji energii elektrycznej,**
- **Obszary predysponowane do zagospodarowania na cele nierolnicze i niezwiązane z długotrwałym pobytem ludzi ze względu na zagrożenie ponadnormatywnym hałasem oraz zanieczyszczeniem powietrza i gleby.**

W omawianym projekcie planu uwzględniono ochronę obszarów określonych, jako predysponowane do pełnienia funkcji przyrodniczych. Rezygnacja z możliwości budowy elektrowni wiatrowych w terenach rolnych o sprzyjających warunkach anemologicznych odbiega wprawdzie od powyższych predyspozycji jednakże w samym opracowaniu stwierdzono:

„opisane poniżej predyspozycje do kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej stanowią istotną przesłankę dla formułowania ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, ale nie determinują ich w sposób jednoznaczny. Oznacza to, iż ustalenia planów miejscowych mogą odbiegać od opisanych poniżej predyspozycji, jeżeli przemawiają za tym inne przesłanki niż uwarunkowania środowiska przyrodniczego, pod warunkiem zachowania wymagań określonych w przepisach odrębnych”.

W związku z tym należy przyjąć, iż niecelowe byłoby formułowanie ustaleń planu zdefiniowanych całkowicie przez predyspozycje omówione w opracowaniu ekofizjograficznym.

Należy jednakże zwrócić uwagę na konieczność wykonania badań hydrogeologicznych dla wyznaczonego w dotychczasowym planie terenu nowego cmentarza w Jasionce. Wyniki tych badań zweryfikują trafność lokalizacji wskazanej w dotychczasowym planie. W przypadku negatywnych wyników badań potrzebne będzie opracowanie nowych ustaleń planu zarówno dla terenu planowanego cmentarza który znajduje się poza granicami obszarów objętych omawianym projektem planu jak również dla obszarów objętych omawianym projektem planu a położonych w strefach sanitarnych do 50 m i do 150 m od planowanego cmentarza.

18. Wnioski złożone do prognozy oddziaływania na środowisko

Zgodnie z aktualnie obowiązującą procedurą planistyczną po ogłoszeniu o przystąpieniu do sporządzenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko umożliwiony jest udział społeczeństwa przy opracowywaniu wymienionych wyżej dokumentów poprzez między innymi składanie wniosków do prognozy oddziaływania na środowisko.

W okresie określonym w obwieszczeniu, o przystąpieniu do sporządzenia projektu planu, do prognozy oddziaływania na środowisko nie złożono żadnego wniosku.

19. Streszczenie

W gminie Dukla opracowano projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla 16 obszarów położonych w miejscowościach Cergowa i Jasionka o łącznej powierzchni 387,07 ha. Dla tego projektu opracowano prognozę oddziaływania na środowisko zgodnie z ustawą *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*.

Z prognozy wynika, że realizacja projektu planu jako nieuchronne negatywne oddziaływanie na środowisko może spowodować zajęcie na cele zainwestowania gruntów rolnych o łącznej powierzchni około 78,7 ha.

W tym samym projekcie planu zmieniono dotychczasowe ustalenia dla terenów rolnych w północnych częściach miejscowości Cergowa i Jasionka wykluczając możliwość budowy nowych elektrowni wiatrowych. Rozwiązanie takie pozwala uniknąć potencjalnych uciążliwości akustycznych i znaczących zmian w krajobrazie. Równocześnie ogranicza ono możliwość wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Realizacja planu nie pociąga za sobą ryzyka znaczącego negatywnego oddziaływania na obszary chronione: Obszar Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego oraz obszar Natura 2000 „Jasiołka”.

Ze względu na położenie niektórych obszarów objętych projektem planu w strefach sanitarnych istniejącego i planowanego cmentarza w Jasionce konieczne jest wykonanie dokumentacji hydrogeologicznej dla planowanego cmentarza zgodnie z wymogami obowiązujących przepisów.

OŚWIADCZENIE

o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 roku *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2018 r., poz. 2081 z późn. zm.)

Oświadczam, że będąc kierującym zespołem autorskim opracowującym Prognozę oddziaływania na środowisko do dokumentu: Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Cergowa, Jasionka - 2, spełniam wymagania dla autorów prognoz, o których mowa w art. 74a, ust. 2 wymienionej wyżej ustawy.

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

mgr Wiktor Głowacki

.....